

แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

อภิชญา ทิพย์พิมพ์วงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อผู้วิจัย นางสาวอภิษฎา ทิพย์พิมพ์วงศ์ รหัสนักศึกษา 574140137

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 302 คน ผู้ให้ข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและความถี่ (f)

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ (2) ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ (3) แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร สรุปผล โดย ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาบรรยาย การทำวิจัยในชั้นเรียน ให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา จัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารจัดกลุ่มสนทนาวิชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาวิชาการ ติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่ ศึกษานอกสถานที่ เช่น โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนพระราชทาน เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถมาขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, การนิเทศภายในสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

Dissertation Title: The Guidelines for the Development of Internal Supervision of Schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province

Researcher: Miss. Aphichaya Thipphimwong; **Student ID:** 574140137

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration)

Advisor: Dr. Poompipat Rukponmongkol, Associate Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

The purposes of this research was to study the conditions, the problems, and the guidelines for the development of internal supervision of schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province. The samples consisted of 302 persons in schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province. The respondents consisted of 17 experts. The research instruments was 5 rating scale questionnaire. The data were analyzed using mean, standard deviation, and semi-structured interview with data analysis by content analysis and frequency.

The results revealed that (1) in general, the conditions of internal supervision of schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province were at the moderate level. When considering each aspect, it was found that in highest means were supervision planning, school information, and supervision evaluation respectively. (2) The problems of internal supervision of schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province were at the high level. When considering each aspect, it was found that the highest means were publication, supervising evaluation, and supervision planning respectively. (3) The guidelines for the development of internal supervision of schools under Secondary Educational Service Area Office Zone 41, Kamphaeng Phet Province were that the administrators should support staff to understand the supervision process. Staff should cooperate in the analysis of national education standard. The experts should be invited to train classroom research for the staff. Supervision manuals and tools should be set for the evaluation. The committee should be appointed for the internal supervision. Academic discussion should be set. The evaluation should be continuously processed. Technology and innovation should be used for publicity. Teachers should be allowed to study good model schools for increasing their experiences and knowledge to develop the schools.

Keywords : Guidelines, internal supervision of schools, Secondary Educational Service Area Office Zone 41

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณา ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและสำนวนภาษาของ แบบสอบถามและแบบประเมิน ที่ได้รับความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้ อัน ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ วิชชวรนนท์ คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาติ ปณะราช รองคณบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดร.ไพรินทร์ เหมบุตร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ พิเศษ และนายบุญเลิศ คำกล่อม ผู้อำนวยการโรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม ตลอดจนคณะครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่าน ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้โอกาสในการศึกษา เป็นแรงบันดาลใจ ช่วยเหลือสนับสนุนในทุกๆด้าน และเป็นกำลังใจที่ดีในการศึกษาเล่าเรียนเสมอมา ตลอดจนเพื่อนๆ นักศึกษาระดับปริญญาโททุกท่านที่เป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

ความดีทั้งปวง คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ แต่ บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้

อภิษฎา ทิพย์พิมพ์วงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิด ทฤษฎีการนิเทศการศึกษา.....	9
การนิเทศภายในสถานศึกษา.....	14
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.....	41
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.....	49
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.....	59
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	90
วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	91
อภิปรายผลการวิจัย.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	125

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	146
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	155
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์.....	171
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	174
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงผลการสังเคราะห์การนิเทศภายในสถานศึกษา..... 24
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการในสถานศึกษา แยกตามอำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร..... 42
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง..... 48
4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม..... 49
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา..... 50
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการวางแผนการนิเทศ..... 51
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการปฏิบัติการนิเทศ..... 53
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการประเมินผลการนิเทศ..... 54
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด..... 55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ 56
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ..... 58
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม..... 59
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา..... 60
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในการวางแผนการนิเทศ..... 61
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในการปฏิบัติการนิเทศ..... 63
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในการประเมินผลการนิเทศ..... 64
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด..... 66
18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ..... 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ..... 69

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย..... 40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้องค์การต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 1-23) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) ดังนั้น ผู้บริหารและครูต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ คือ กระบวนการนิเทศการศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับกระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 1)

การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “การนิเทศภายใน” มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุ

ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (กรองทอง จิระเดชกุล, 2550, หน้า 2) การนิเทศเป็นขอบข่ายงานหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ จะชี้แนะให้ความช่วยเหลือครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แนะนำและชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองให้แก่ครู การนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา (เมธินี สะไร, 2560, หน้า 2) สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เรืองแสง (2550, หน้า 2) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำกระบวนการบริหารจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ช่วยสนับสนุนให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุมาตรฐานของหลักสูตร และมาตรฐานของชาติที่กำหนดไว้ ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษามากที่สุด เพราะเป็นการดำเนินงานโดยบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนย่อมจะเข้าใจปัญหาและรู้ข้อมูลภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงสามารถใช้กระบวนการนิเทศภายในเข้าไปแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

จะเห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญ และเป็นมาตรการที่ดีอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น (วรรณพร สุขอนันต์, 2550, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับจิตติมา วรรณศรี (2557, หน้า 107) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรให้สามารถปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้ดีขึ้น การนิเทศอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสัญญา พูลสุข (2556, หน้า 139) ที่ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) สูง มีการดำเนินการนิเทศภายในปัจจุบันอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีความต่อเนื่องและแสดงออกถึงความใส่ใจของผู้นิเทศในทุกขั้นตอน

จากที่กล่าวมานั้น หน่วยงานและนักวิจัย มีเป้าหมายเดียวกันกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คือ มีสติปัญญาดีโดยวัดจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เป็นคนดี คือ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสุข ทั้งกายและใจ แต่จากผลการดำเนินการพัฒนาการศึกษาในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา พบว่า คุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ

โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการทดสอบระดับชาติ O-NET ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และจากโครงการประเมินผลการศึกษาของนักเรียนนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) โดยองค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) พบว่า ผลการประเมินด้านการรู้เรื่อง การอ่าน (Reading Literacy) ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematics Literacy) และด้านการรู้ เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นานาชาติ ทุกวิชา และอัตราการรู้หนังสือของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่าในปี 2552 อยู่ที่ร้อยละ 93.5 แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของยุโรปตะวันออก และอเมริกาเหนือ ที่ร้อยละ 99.0 ความสามารถในการคิดของผู้เรียน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พบว่า ร้อยละ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับคุณภาพดีหรือดีมาก ในมาตรฐานการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์มีร้อยละ 58.44 โดยภาคกลางได้ร้อยละ 60.9 และภาคเหนือ ต่ำสุดที่ร้อยละ 50.7 และด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน พบว่า จำนวนเด็ก และเยาวชนเข้ารับการบำบัดยาเสพติด เพิ่มขึ้นทุกปี โดยผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติดเป็นเด็กอายุ 17 ปีลงมา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556, หน้า 13-15) ทำให้เห็นว่า การศึกษาภายในประเทศ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านความเก่งของนักเรียน ด้านความดี และด้านการมีความสุขยังไม่ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเมื่อพิจารณาจากระดับประเทศ ลงมาสู่ระดับจังหวัดก็จะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ในระดับจังหวัดก็ยังไม่ได้รับการพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (2557, หน้า 126-129) ที่ได้ศึกษาดัชนีการศึกษาของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดกำแพงเพชร มีดัชนีการศึกษายู่อันดับที่ 69 จาก 76 จังหวัด โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.2581-0.4011 จากดัชนีเต็ม 1 จะเห็นได้ว่า ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ในการจัดการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร

จากปัญหาคูณภาพการศึกษาข้างต้น การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพนั้น ควรเริ่มต้นจากการเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ควรตระหนักถึงการ พัฒนาครู พัฒนาผู้เรียน พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้อง อาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบการจัดการหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น การนิเทศภายในจึงเป็นส่วนสำคัญ ในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาในปัจจุบันยังคงมีปัญหาในการจัดการศึกษา เช่น ผู้บริหารบางคนไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศการจัดการเรียนรู้เท่าที่ควร ไม่มีระบบการจัดการและ

การวางแผนการนิเทศที่ดี ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ครูขาดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สถานศึกษาขาดเครื่องมือ การติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในที่ต่อเนื่อง ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศภายในระหว่างสถานศึกษา ภายในเขตพื้นที่เดียวกัน

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้องค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้ 1) ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ 5) การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด 6) เทคนิคการนิเทศ 7) สื่อและเครื่องมือนิเทศ และหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร อันจะส่งผลให้สถานศึกษามีแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ ชัดเจน เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์

จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ตัวแปรการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 7 ด้าน ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
6. เทคนิคการนิเทศ
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,346 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 302 คน โดยการเปิดตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน ได้แก่

1. ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
6. เทคนิคการนิเทศ
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร 7 ด้าน ได้แก่

1. ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
6. เทคนิคการนิเทศ
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ

ขอบเขตด้านแหล่งผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 ท่าน
โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดีขึ้นไป จำนวน 11 คน
2. ครูระดับคศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
3. เป็นศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ พัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน
ของครู โดยให้คำแนะนำ สนับสนุน การช่วยเหลือ และติดตามการพัฒนาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
โดยจะเกิดขึ้นระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ

2. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครู ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเอง โดยบุคลากรของ สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ หรืออาจเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร เพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2.1 ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การวิเคราะห์นโยบายต้นสังกัด การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษาที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา การเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา

2.2 การวางแผนการนิเทศ หมายถึง นำสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของ สถานศึกษา มากำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผ่านการประชุมวางแผน ระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ รายละเอียดตัวชี้วัด ต่างๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศ

2.3 การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง ปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนการนิเทศไว้ ตามขั้นตอน กำหนดเวลา และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีผู้นิเทศเป็นผู้จัด กิจกรรมต่างๆ โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง และปฏิบัติการนิเทศและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2.4 การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง วิเคราะห์สรุปผลจากการปฏิบัติการนิเทศ ภายในสถานศึกษา ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการนิเทศภายใน สถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และนำผลที่ได้จากการ ประเมินผลการนิเทศไปพัฒนาปรับปรุงการนิเทศ

2.5 การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด หมายถึง นำผลการประเมินการนิเทศไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนางานในด้านต่างๆ รวมถึง การเผยแพร่ผลงานที่เป็นเลิศไปสู่วงกว้างทั้งในและ นอกสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น ประชุม สัมมนา จัดนิทรรศการ และให้รางวัลกับแบบอย่าง การนิเทศที่ดีเพื่อขวัญและกำลังใจ

2.6 เทคนิคการนิเทศ หมายถึง วิธีการ กิจกรรมต่างๆที่ผู้นิเทศปฏิบัติงานนิเทศกับผู้รับ การนิเทศในรูปแบบต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศมีความ กระตือรือร้นในการพัฒนาความสามารถของผู้รับการนิเทศ และส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ ใหม่ๆและทักษะที่จำเป็นในอนาคต

2.7 สื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง สิ่งที่ช่วยในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยให้ทราบถึงคุณภาพการศึกษา สาเหตุของปัญหา และเพื่อเป็นเครื่องช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ทักษะและเจตคติ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ

3. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด เทคนิคการนิเทศ และ สื่อและเครื่องมือการนิเทศ

4. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง อุปสรรคที่ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ได้กำหนดไว้ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด เทคนิคการนิเทศ และ สื่อและเครื่องมือการนิเทศ

5. แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด เทคนิคการนิเทศ และ สื่อและเครื่องมือการนิเทศ

6. ผู้นิเทศ หมายถึง บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าสายชั้น ตลอดจนถึงครูผู้สอนที่มีความรู้ความเข้าใจที่ทางศึกษามอบหมายให้หน้าที่ช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

7. ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูภายในสถานศึกษาที่ได้รับประโยชน์จากการนิเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะทำให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในการส่งเสริมพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางในการวางนโยบาย ส่งเสริมพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆไว้ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีการนิเทศการศึกษา
 - 1.1 ความหมายการนิเทศการศึกษา
 - 1.2 ประเภทของการนิเทศการศึกษา
 - 1.3 แนวคิดการนิเทศการศึกษา
2. การนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.1 ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.2 หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.3 จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา
 - 2.4 การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีการนิเทศการศึกษา

ความหมายการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ต่างๆ มากมาย ดังนี้

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 17) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการ

ปฏิบัติงานร่วมกันในบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูงสุดแก่ผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 223) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ทัศนจิภา โพธิ์คำ (2556, หน้า 14) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและร่วมมือกันทางการศึกษาในการจัดกิจกรรมทุกอย่างระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศโดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ พยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและยังเป็นการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ซึ่งผลจากการพัฒนาครูในขั้นสุดท้าย คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดียิ่งขึ้น

วรรณดี สุชาพาณิขย์ (2557, หน้า 20) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันในบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ

ชญาภาญจ ศรีเนตร (2558, หน้า 17) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ศิษยานุศิษย์ ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

กลิคแมน (Glickman, 1980, p. 6) ให้ความหมายการนิเทศ ว่าเป็นแนวคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักการ การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

แฮร์ริส (Harris, 1985, p. 19) ได้ให้ความหมายการนิเทศ หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษาได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งใดเพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของสถานศึกษา

บีช และเรนฮาร์ด (Beach & Reinhartz, 2000, p. 8) ได้ให้ความหมายการนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้บริการแก่ครูทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยการให้บริการนี้เป็นการช่วยเหลือที่มีความชำนาญเฉพาะเพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยให้คำแนะนำ สนับสนุน การช่วยเหลือ และติดตามการพัฒนาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยจะเกิดขึ้นระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ

ประเภทของการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการต่างๆ กล่าวถึงประเภทของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

อรรถพล ปิ่นม้น (2550, หน้า 29) กล่าวว่า ถ้าแบ่งตามการนิเทศต่างๆ ไป แบ่งออกได้เป็น 5 อย่าง ดังนี้

1. การนิเทศแบบตรวจตรา เป็นการนิเทศที่ใช้การตรวจตรามากกว่าการแนะนำ เป็นการตรวจตราการสอนการทำงานของครูเป็นหลัก วิธีการนี้ครูจะขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคับข้องใจในการทำงาน
2. การนิเทศแบบเสรีนิยม เป็นการนิเทศที่ใช้หลักการประเมินค่าว่าดีเลวเพียงใด ไม่มีกฎเกณฑ์ที่วางไว้ร่วมกัน ปลอมให้ครูสอนไปตามที่ตนเห็นสมควรไม่มีการแนะนำแนวทางปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ถ้าไม่มีเรื่องราวเกิดขึ้นก็ไม่สนใจ ถือว่าครูทำงานดีอยู่แล้ว เมื่อเกิดเหตุร้ายแรงมีผลเสียหายก็สายเกินแก้
3. การนิเทศแบบบังคับ เป็นการนิเทศให้ครูเปลี่ยนแปลงการสอนตามที่ต้องการ อยากจะเป็น ขาดการยืดหยุ่น ตารางเรียนตารางสอนกำหนดไว้ตายตัว จะตรวจสอบตลอดเวลา ว่าได้ทำตามกฎข้อบังคับที่วางไว้หรือไม่ ผู้สอนไม่มีหน้าที่พิจารณาความมุ่งหมายของการสอน ผู้บังคับบัญชาควบคุมรับผิดชอบการสอนของครู
4. การนิเทศแบบฝึกรบรณแนะนำ เป็นการนิเทศ ที่มีศึกษานิเทศก์เป็นคนกำหนด ทิศทาง วิธีการ โดยผ่านการฝึกรบรณจากศึกษานิเทศก์ ครูไม่จำเป็นต้องหาวิธีการของตนเอง เพราะมีวิธีการที่ได้รับฝึกจากศึกษานิเทศก์แล้ว ครูขาดความคิดริเริ่มเพราะต้องทำตามผู้นำตลอดเวลา
5. การนิเทศการศึกษาแบบประชาธิปไตย เป็นการนิเทศที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม มติข้อตกลงจากกลุ่ม เคารพนับถือคนอื่นยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ดำเนินการแก้ปัญหาตามหลักเหตุผลขั้นตอน จัดสรรงานให้ครูได้ทำงานตามความสามารถของตน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 10) ได้อธิบายว่า การนิเทศการศึกษาแบ่งออกตามวิธีปฏิบัติงาน ได้ 4 แบบ ดังนี้

1. การนิเทศเพื่อการแก้ไข เป็นการนิเทศที่เกิดจากการพบข้อมูลที่ผิดพลาดและบกพร่องก็ให้หาทางช่วยแก้ไขด้วยวิธีการต่างๆ
2. การนิเทศเพื่อป้องกัน เป็นการนิเทศที่พยายามหาวิธีการต่างๆ มาจัดดำเนินงาน เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น

3. การนิเทศเพื่อเสริมสร้าง เป็นการนิเทศที่เกิดจากความพยายามที่จะกระทำในทางที่เหมาะสมเพื่อความเจริญเติบโตในอนาคต

4. การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ เป็นการนิเทศที่พยายามจะคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ประเภทของการนิเทศการศึกษา แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ตามวิธีการปฏิบัติงาน คือ การนิเทศเพื่อแก้ไข การนิเทศเพื่อป้องกัน การนิเทศเพื่อเสริมสร้าง และการนิเทศเพื่อสร้างสรรค์

แนวคิดการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้เสนอแนวคิดของการนิเทศการศึกษาไว้ต่างๆ มากมาย ดังนี้

กลิคแมน (Glickman, 2004, อ้างถึงใน ศศิธร กองกาญจน์, 2556, หน้า 40-43) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีภารกิจของการนิเทศการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance) ผู้นิเทศจะติดต่อสัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องเป็นการส่วนตัว โดยอาจเข้าไปสังเกตการสอนและให้การช่วยเหลือ แนะนำครูเป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยอาศัยการนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบเพื่อนสอนเพื่อน การสาธิตการสอน และการให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้คำแนะนำเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนและทรัพยากรในการนิเทศอื่นๆ วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงประกอบด้วย การให้คำปรึกษาแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสังเกตการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

2. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ (Professional Development) มีการดำเนินการใน 2 ระดับระดับแรกคือ ครูแต่ละคนต้องมีโอกาสในการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อการสนับสนุนการประกอบวิชาชีพของตน และการทำให้บรรลุเป้าหมายของวิชาชีพ ระดับที่สองคือ ครูในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้องทำความเข้าใจ เรียนรู้ ใช้ทักษะความรู้และการพัฒนาร่วมกันที่จะให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน การพัฒนาทางวิชาชีพอาจมีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนระยะยาว การประชุม เพื่อการแก้ปัญหา การทดลอง การสนับสนุนทางการบริหาร กิจกรรมกลุ่มย่อย การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสาธิตการสอนและการเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพประกอบการพัฒนาครู ดังนี้

2.1 ความรู้ในสาขาวิชาที่สอน

2.2 ความเข้าใจในตัวนักเรียน

2.3 ความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนการสอน

2.4 ความมีบุคลิกภาพที่ดี

2.5 ความมีคุณธรรม จริยธรรม

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ตั้งแต่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การจัดการหลักสูตร และสามารถนำหลักสูตรไปสู่กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่างๆ ของสถานศึกษา ผู้นิเทศและครูต้องทำงานร่วมกันในการพิจารณาวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพิ่มทางเลือกและข้อตกลงของครูในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ กระบวนการนิเทศภายในด้านการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผล การใช้หลักสูตร

4. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม (Group Development) ผู้นิเทศจัดประชุมครูเพื่อการแก้ปัญหาการดำเนินการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพต้องมีผู้นำกลุ่มที่มีทักษะระหว่างบุคคลที่ดี กลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะมี 2 มิติ มิติแรกคือ มิติด้านภาระงาน (Task Dimension) โดยกลุ่มจะต้องมีแนวทางและเป้าหมายประสงค์ของกลุ่ม เช่น กลุ่มเพื่อพัฒนาตำรา แผนการสอนใหม่ หลักสูตรใหม่ หรือแผนพัฒนาวิชาชีพ มิติที่สองคือ มิติด้านบุคคล (Person Dimension) กลุ่มที่มีประสิทธิภาพและมีการใช้ทักษะระหว่างบุคคลอย่างดี สมาชิกกลุ่มจะมีความพึงพอใจซึ่งจะเป็นพลังขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน การที่กลุ่มมีลักษณะละเอียดอ่อนและให้ความสำคัญกับความรู้สึกของสมาชิกจะช่วยสร้างบรรยากาศในการพบปะกันและช่วยให้กลุ่มบรรลุภารกิจที่ตั้งไว้ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มประกอบด้วย การทำงานโดยยึดวัตถุประสงค์ กระบวนการทำงานภายในกลุ่ม การส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาของกลุ่ม

5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) เป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและสถานศึกษา และแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้ครูมีความสามารถและการตระหนักถึงความสำคัญในระดับต่ำ ผู้นิเทศอาจเลือกวิธีการนิเทศแบบสั่งการ เพื่อให้ครูได้ศึกษาอ่านบทความเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนา และเมื่อครูมีความพร้อมในระดับหนึ่ง ผู้นิเทศอาจเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบสั่งการและให้ข้อมูล โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับเป้าหมายของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ แล้วจึงใช้การนิเทศแบบร่วมมือและหากครูสามารถพัฒนาเองจนสามารถยกระดับความรู้ความสามารถได้แล้ว จึงสามารถใช้การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ กลิคแมน กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นแกนหลักของภารกิจการนิเทศ โดยส่วนใหญ่ เมื่อกล่าวถึงภารกิจการนิเทศจะเป็นการกล่าวถึงโดยแยกออกจากกัน ซึ่งความเป็นจริง

แล้วในการพัฒนาการเรียนการสอนตามภาระงานที่กล่าวถึงมีความสัมพันธ์กัน การวิจัยปฏิบัติการจึงสามารถเป็นแกนหลักและเป็นกลไกที่จะช่วยผสมผสานงานต่างๆให้มีความสัมพันธ์กัน ภารกิจทั้ง 5 ด้านข้างต้น เป็นสิ่งที่สำคัญในการสนับสนุนและจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาครู ผู้นิเทศต้องวางแผนในการดำเนินการตามภารกิจทั้งหมด โดยการรวมเป้าหมายของสถานศึกษาและความต้องการของครูให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อจะนำไปสู่พลังในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวการนิเทศการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างประสานสัมพันธ์ สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

การนิเทศภายในสถานศึกษา

ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

กรองทอง จิระเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ

พัชรี ศานติอาวรรณ (2552, หน้า 12) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา โดยการระดมสรรพกำลัง สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 223) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรมาร่วมโครงการ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 143) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยจัดตามความต้องการและความจำเป็น หรือเป็นการดำเนินงาน กระบวนการ กิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

ทัศนทิมา พงษ์พรหม (2558, หน้า 16) ได้ให้ความหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการชี้แนะ แนะนำ ส่งเสริมให้การช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา

กู๊ด (Good, 1973, อ้างถึงใน วรรณดี สุธาพาณิชย์, 2557, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพยายามของผู้ทำหน้าที่ ที่จะช่วยในการให้คำแนะนำ แก่ครูหรือผู้อื่น ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการคัดเลือกแบบและปรับปรุงวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ช่วยในการเลือกจัดสรรวัสดุอุปกรณ์การสอน ปรับปรุงวิธีการสอนและช่วยในการประเมินผลการเรียนการสอน

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาตนเอง โดยบุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ หรืออาจเชิญบุคลากรภายนอกมาเป็นวิทยากร เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

กรองทอง จิระเดชกุล (2550, หน้า 5) ได้กำหนดหลักการสำคัญในการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
3. การนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาครูและนักศึกษา

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 39) ได้เสนอหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาว่า การนิเทศต้องเป็นการช่วยกระตุ้นและแนะนำเพื่อให้เกิดการพัฒนา เป็นประชาธิปไตยยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีสร้างขวัญกำลังใจ โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

ยาเป็น เรื่องจรรยาบรรณ (2553, หน้า 3, อ้างถึงใน วรรณดี สุธาพานิชย์, 2557, หน้า 38) ได้เสนอว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถ
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยผู้สอนเรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร มีวิธีแก้ปัญหายังไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์ มีวิธีการทำงานที่ดี
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพผู้สอน ให้มีความรู้สึภาคภูมิใจในอาชีพผู้สอนที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 8-21) ได้กล่าวว่าหลักการนิเทศภายในสถานศึกษาควรยึดหลัก ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา ควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ การนิเทศการศึกษาที่ดีควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ควรเป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน
2. การนิเทศการศึกษามีกระบวนการเป็นลำดับขั้น มีระเบียบข้อมูลต่างๆ ได้มาด้วยความถูกต้องและเชื่อถือได้
3. การนิเทศการศึกษาจะต้องมีความเคารพในความคิดของบุคคลและเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามหลักการของประชาธิปไตย
4. การนิเทศการศึกษาเป็นการแสวงหาคุณสมบัติพิเศษของแต่ละบุคคล มาใช้ให้เป็นประโยชน์แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

5. การนิเทศการศึกษา จะต้องเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นความร่วมมือ ร่วมใจ ในการดำเนินงาน ใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

6. การนิเทศการศึกษา มุ่งให้ครูรู้จักวิธีคิดค้นการทำงานด้วยตนเอง มีความสามารถในการนำตนเอง และสามารถตัดสินใจปัญหาของตนเองได้

7. การนิเทศที่ดี จะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ไม่ย่ำแย่และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและต้องทำให้ครูรู้สึกว่าจะช่วยให้เขาพบวิธีที่ดีกว่า ในการทำงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

8. การนิเทศการศึกษาควรเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่มีพิธีรีตอง

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ ที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีกำลังใจ มีแรงกระตุ้น ที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐาน เป้าหมายของสถานศึกษา ช่วยให้เกิดความงอกงามทางวิชาชีพทางการศึกษา

จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

สมคิด หารินไสล (2550, หน้า 18) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์ความร่วมมือ สร้างขวัญและกำลังใจช่วยแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ประสานความเข้าใจในการทำงานระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษาอันส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

กรองทอง จิระเดชกุล (2550, หน้า 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 2 ประเภท คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป ได้แก่

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้

1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน ในเรื่องต่อไปนี

2.1 เพื่อให้สถานศึกษา มีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด

2.4 เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ วิธีจัดการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จิณห์ธัญ อุปาทัง (2551, หน้า 21) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพทางด้านวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นตามไปด้วย

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 144-145) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. เพื่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา
4. เพื่อพัฒนาหลักการ และสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และจำเป็นของสถานศึกษาและครู อาจารย์
5. เพื่อพัฒนาบุคลากรโดยเฉพาะครูอาจารย์ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษาทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

เบญจมา พรหมเพ็ชร (2555, หน้า 32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่นักเรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครู และบุคลากรทางการศึกษา

3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างประสานสัมพันธ์ โดยผลที่เกิดจากการนิเทศ การศึกษาจะเกิดจากการทำงานร่วมกัน ผลักเปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตาม ซึ่งไม่ใช่การทำงานภายใต้ การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิด

4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศการศึกษาไม่ได้ทำการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานแล้ว การนิเทศการศึกษาก็คงจะประสบผลสำเร็จได้ยาก

จากความหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและตอบสนองความต้องการของ นักเรียน บนพื้นฐานของความสุขทั้งครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำ การสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษา จากหนังสือและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศไว้หลากหลาย ดังนี้

ชาร์ มิณศรี (2548, หน้า 202-203) ได้อธิบายกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นกิจกรรมสำคัญมีขั้นตอนปฏิบัติการทั้งด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และ กระบวนการเรียนการสอนควบคู่กันไปอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตาม เกณฑ์มาตรฐาน การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การจัดอันดับ กำหนดทางเลือก การแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน นำเอาทางเลือกในขั้นที่ 1 มากำหนดรายละเอียดของ กิจกรรม โดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผู้รับผิดชอบโครงการ แผนการดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมิน และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นลงมือตามแผนหรือโครงการนิเทศที่กำหนด โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความ เข้าใจรวมถึงการเสริมแรงให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ การประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา รวมผล การประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2550, หน้า 16) ได้กำหนดหลักการสำคัญของกระบวนการนิเทศการสอนแบบคู่สัญญา มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเสนอแนวคิด

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการสอนแบบคู่สัญญาให้ครูในสถานศึกษาทดลอง นำไปปฏิบัติภายใต้การสนับสนุนทุกรูปแบบ
2. เมื่อครูยอมรับหลักการแล้ว ให้ครูจับคู่สัญญาที่มีปัญหาการเรียนการสอนในวิชาเดียวกันหรือชั้นเดียวกัน เพื่อร่วมกันวางแผนการนิเทศ เช่น สังเกตการสอน เขียนแผนการจัดการเรียนรู้และเตรียมสื่อการสอน เป็นต้น
3. คู่สัญญาแต่ละคนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่มีปัญหา โดยต่างฝ่ายต่างเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของตน

ขั้นที่ 2 การสาธิต (สมมติว่า ครู A เป็นคู่สัญญากับ ครู B)

1. ครู A สาธิตการสอนตามแผนการสอนของตน โดยมีครู B เป็นผู้สังเกตการสอน และบันทึกจุดเด่นจุดด้อยของครู A ตามแบบสังเกตการสอน
2. ครู B สาธิตการสอนตามแผนการสอนของตนในวิชาที่มีปัญหาเดียวกับครู A โดยมีครู A เป็นผู้สังเกตการณ์สอน และบันทึกจุดเด่นจุดด้อยตามแบบสังเกตการณ์สอนเช่นเดียวกัน
3. ครู A และ ครู B ร่วมกันวิเคราะห์วิจารณ์จุดเด่นจุดด้อยของกันและกัน เพื่อนำจุดเด่นของแต่ละคนมาพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และช่วยกันปรับปรุงแก้ไขจุดด้อย
4. ครู A และ ครู B นำจุดเด่นของแต่ละคนมาบูรณาการ เพื่อสร้างนวัตกรรมหรือแนวทางแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่ ที่นำเอาส่วนดีของแต่ละคนมาผสมผสานกัน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติ

1. ครู A และ ครู B นำวิธีการสอนที่ได้รับการปรับปรุงตามขั้นที่ 2 ข้อที่ 4 มาใช้ปฏิบัติการสอนในวิชาเดิมหรือในบทเรียนต่อไป
2. ครู A และ ครู B นิเทศการสอนซึ่งกันและกันอีกครั้งหนึ่ง แล้วสรุปผลการนิเทศการสอน

ขั้นที่ 4 การวัดและประเมินผล

1. ครู A และ ครู B ร่วมกันวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หากยังไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ คู่สัญญาต้องกลับไปค้นคว้าหาความรู้หรือแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นเพิ่มเติม เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาร่วมกันอันจะนำไปสู่วิธีการแก้ปัญหาใหม่
2. ถ้าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์แล้ว คู่สัญญาควรแสดงความยินดีร่วมกัน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน

กรรทอง จิระเดชากุล (2550, หน้า 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษาไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. มีระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา
2. มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
3. มีระบบการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน
4. มีระบบติดตามประเมินผลงานครู
5. มีระบบการเผยแพร่และขยายผล

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 151) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วยปัจจัยการดำเนินการ 8 ปัจจัย ที่มีความสำคัญต่อการนิเทศภายใน ได้แก่

1. การวางแผนกลยุทธ์
2. เทคนิคการนิเทศ
3. บทบาทหน้าที่
4. การประเมินผล
5. การสร้างเครือข่าย
6. การพัฒนา
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ
8. มนุษย์สัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 8-21) กล่าวว่าไว้ว่า กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผนและกำหนดทางเลือก
3. การปฏิบัติการนิเทศภายใน
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผลต่อยอด และยกย่องเชิดชูเกียรติ

เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 71) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ซึ่งได้วิเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. บุคลากร หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ผู้สนับสนุนการนิเทศ

2. การวางแผน หมายถึง มีการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีการจัดองค์การการนิเทศภายใน ระบุบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน มีการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานนิเทศ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน ตลอดจนจัดหาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศภายใน การจัดโครงสร้างการนิเทศ และระบุบทบาทหน้าที่ การจัดทำปฏิทินการนิเทศ

3. ข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ทันสมัย ครบถ้วน ค้นหาได้ง่าย และสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนมีข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงานที่นิเทศละเอียดครอบคลุม

4. วิธีการและเทคนิคการนิเทศ หมายถึง วิธีการและเทคนิคการนิเทศภายในต่างๆ ที่ตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ การช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น การหาข้อมูล ศึกษาปัญหาและข้อบกพร่อง กำหนดกิจกรรมการนิเทศและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม

5. สื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ประกอบด้วย สื่อการนิเทศและเครื่องมือการนิเทศ

6. การประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการแสวงหา รวบรวม และจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศเพื่อตีค่าผลงานที่ได้กระทำมาแล้วว่าบังเกิดผลดีเพียงใด และนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย การประเมินผลการนิเทศ และการนำผลการประเมินไปใช้

7. การเผยแพร่และขยายผล หมายถึง การเผยแพร่และขยายผลข้อมูลข่าวสารในกลุ่มครูผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกัน หรือต่างสถานศึกษาที่มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเดียวกัน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องความก้าวหน้าโดยการสร้างเครือข่าย ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ครูในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความอิสระต่อกัน ประกอบด้วย การเผยแพร่และขยายผลภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ชญาภาญ์ ศรีเนตร (2558, หน้า 119) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็น
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ
3. ด้านการดำเนินการนิเทศ
4. ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ
5. ด้านการขยายผล ยกย่อง และเชิดชูเกียรติ

แฮร์ริส (Harris, 1985, อ้างถึงใน รัชนิกร วงศ์สะอาด, 2557, หน้า 28) ได้เสนอกระบวนการนิเทศ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินเบื้องต้น (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจะพิจารณาความจำเป็นในการเปลี่ยน เช่น ทำการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ที่เป็นอยู่ในองค์กร สังเกตและวิเคราะห์อย่างละเอียดเกี่ยวกับส่วนต่างๆ ในองค์กร และประเมินผลการปฏิบัติ
 2. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritizing) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญ
 3. การออกแบบ (Design) เป็นกระบวนการในการวางแผนหรือโครงการของระบบเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการในการจัดสรรทรัพยากรและใช้ทรัพยากรรวมทั้งทรัพยากรบุคคลให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลา วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้มีความเหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 6. การอำนวยการหรือการสั่งการ (Directing) เป็นกระบวนการในการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่ประสบผลสำเร็จ
- จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการสังเคราะห์การนิเทศภายในสถานศึกษา

นักวิชาการ การสังเคราะห์ การนิเทศภายในสถานศึกษา	ชาร์ มิณศรี (2548)	บุรชัย ศิริมหาสาคร (2550)	กรรทอง จิรเดชากุล (2550)	วรรณพร สุขอนันต์ (2550)	สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ (2555)	เพิ่มพูล ร่มศรี (2558)	ชญาภาญ์ จักรเนตร (2558)	Harris (1985)	ความถี่
1. ศึกษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	✓		✓		✓	✓	✓	✓	6
2. การวางแผน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3. การปฏิบัติการนิเทศ	✓	✓	✓		✓		✓		5
4. การประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด			✓		✓	✓	✓		4
6. เทคนิคการนิเทศ				✓		✓			2
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ				✓		✓			2
8. การจัดลำดับความสำคัญ								✓	1
9. การจัดสรรทรัพยากร								✓	1
10. การประสานงาน								✓	1
11. การสั่งการ								✓	1
12. บทบาทหน้าที่				✓					1
13. การสร้างเครือข่าย				✓					1
14. การพัฒนา				✓					1
15. มนุษย์สัมพันธ์				✓					1
16. บุคลากร						✓			1

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้พิจารณากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของนักวิชาการหลายๆท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้มีการนำตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป มาใช้ในการพิจารณา และได้สรุปองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายใน ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่

ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่า ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ชารี มณีศรี (2538, หน้า 202, อ้างถึงใน วรณพร สุขอนันต์, 2550, หน้า 40-41)

ได้ให้ความหมาย ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ หมายถึง การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าชั้น คุณลักษณะต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นต้น การสำรวจความต้องการของครู การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สาเหตุปัญหา การจัดลำดับกำหนดทางเลือก การแก้ปัญหา และดำเนินการตามความต้องการ

ปาดิเมาะ อีแด (2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ หมายถึง การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่ดำเนินการอยู่ และการรวบรวมปัญหาและความต้องการคาดหวังที่จะพัฒนางานให้ดีขึ้น

พระฮอนด้า เข็มมา (2553, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากความต้องการในการพัฒนาการนิเทศภายใน และการประเมินผลการจัดการศึกษาที่ผ่านมา

ชญาภาญจ ศรีเนตร (2558, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การศึกษาสภาพความต้องการในปัจจุบัน การสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา หมายถึง การสำรวจข้อมูล ปัญหาความจำเป็นของฝ่ายงานกลุ่มสาระวิชาต่างๆ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประมวลความคิดเห็นข้อมูลบุคลากรในสถานศึกษาและจากการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

เพิ่มพูล รมศรี (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ หมายถึง การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับลักษณะงานที่จะนิเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย ค้นหาได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และป้องกันข้อมูลไม่ให้สูญหาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการ หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา การวิเคราะห์นโยบายต้นสังกัด การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา การเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านการวางแผนการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่า การวางแผนการนิเทศ ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ชาลี มณีศรี (2538, หน้า 202, อ้างถึงใน วรรณพร สุขอนันต์, 2550, หน้า 40-41) ได้ให้ความหมาย การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ผู้รับผิดชอบ โครงการ แผนดำเนินงาน ระยะเวลา สถานที่ งบประมาณ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปาตีเม๊าะ อีแด (2552, หน้า 7) ได้สรุปการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การกำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน งบประมาณ รวมทั้งมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

พระฮอนด้า เข็มมา (2553, หน้า 5) ได้สรุปการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การร่วมกำหนดขอบข่ายงานการนิเทศภายใน การกำหนดผู้รับผิดชอบ วิธีการจัดทำแผนโครงการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศภายใน การประสานงานกับโรงเรียนที่จะไปศึกษาดูงาน การติดต่อวิทยากรมาอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ประชุมชี้แจงประชาสัมพันธ์และการประเมินการวางแผนการนิเทศ

ชญาภาณูจร์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้สรุปการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการในการปฏิบัติงานการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและนโยบายของสถานศึกษา ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ใครทำ ทำที่ไหน ทำเมื่อไร และทำอย่างไร ได้แก่ การวางแผนในการกำหนดขั้นตอนและแผนการนิเทศ โดยกำหนดกิจกรรมและรายละเอียดกิจกรรมเขียนเป็นโครงการนิเทศ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 12) ได้สรุปการวางแผนการนิเทศ หมายถึง การวางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการสร้างเงื่อนไขเพื่อกระตุ้นและผลักดันให้องค์ประกอบอื่นๆ ดำเนินการไปได้ด้วยดี ประกอบด้วย การวางแผนการนิเทศภายใน เป็นการดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของบุคลากร แล้วมากำหนดนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจการนิเทศ การจัดทำกลยุทธ์ การจัดทำโครงการ การจัดองค์กรการนิเทศ ซึ่งเป็นการจัดโครงสร้างการทำงาน การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน และการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน และการกำหนดมาตรการและการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อกระตุ้นและผลักดันให้ทุกองค์ประกอบของการนิเทศภายในดำเนินการไปได้ด้วยดี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มากำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผ่านการประชุมวางแผนระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ จัดทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ รายละเอียดตัวชี้วัดต่างๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศ

ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่าปฏิบัติการนิเทศ ไว้หลากหลายทัศนะดังนี้

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 203, อ้างถึงใน วรณพร สุขอนันต์, 2550, หน้า 40-41) ได้ให้ความหมายการปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง เป็นขั้นลงมือทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดหลัก โดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

สมคิด หารินไสล (2550, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการสิ่งสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติ การมอบหมายงาน และการวางแผนติดตามประเมินผล

ปาสีเม๊าะ อีแด (2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การดำเนินงานการนิเทศภายในตามแผนงานกิจกรรมที่กำหนดในแผนการนิเทศ

พระสอนคำ เข้มมา (2553, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์สอน การสนทนาทางวิชาการ การสร้างขวัญกำลังใจ การกำกับติดตามการสอน การสร้างความสำคัญระหว่างผู้เกี่ยวข้อง และการประเมินผลการดำเนินการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วม

ชญาภาญ์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้ให้ความหมายการปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ตามขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง การนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยการกระตุ้น ผลักดัน เร่งรัด นิเทศ กำกับ เฝ้าระวังติดตาม สร้างขวัญ กำลังใจแก่บุคลากรทุกฝ่าย ทุกกลุ่มสาระวิชา ทุกงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางแผนการนิเทศไว้ ตามขั้นตอน กำหนดเวลา และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยมีผู้นิเทศเป็นผู้จัดกิจกรรมต่างๆ โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง และปฏิบัติการนิเทศและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่าประเมินผลการนิเทศ ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ซารี มณีศรี (2538, หน้า 203, อ้างถึงใน วรณพร สุขอนันต์, 2550, หน้า 40-41) ได้ให้ความหมายการประเมินผล หมายถึง ตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด

ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ประเมินความคิดเห็น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน รวมผล
การประเมินข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงต่อไป

อรรถพล ปิ่นม้น (2550, หน้า 47) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ
หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้

ปาดิเมาะ อีแด (2552, หน้า 7) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ
หมายถึง การตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินงานกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
โดยใช้เครื่องมือต่างๆ มาวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขสภาพการดำเนินงานการนิเทศให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ชญาภาณูจร์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ
หมายถึง การตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโครงการและวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติการนิเทศ
การศึกษาภายในสถานศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับหมวดวิชา รวมทั้งการนำผลการ
ประเมินเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย การประเมินผลการนิเทศ
หมายถึง การแสวงหา รวบรวม และจัดเตรียมข้อมูลเพื่อตีค่าผลการนิเทศว่าบังเกิดผลดีเพียงใด โดยใช้
เครื่องมือประเมินผลการนิเทศ แล้วสรุปรายงานผลการประเมิน และนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการ
พัฒนาปรับปรุงการนิเทศต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป การประเมินผลการนิเทศ หมายถึง การวิเคราะห์
สรุปผลจากการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคและดำเนินการ
แก้ไขปรับปรุงการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
และนำผลที่ได้จากการประเมินผลการนิเทศไปพัฒนาปรับปรุงการนิเทศ

ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย
คำจำกัดความของคำว่า การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

ชญาภาณูจร์ ศรีเนตร (2558, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การขยายผล เผยแพร่
ต่อยอด หมายถึง การนำเสนอผลงานที่ได้รับเพื่อขยายผลและต่อยอด แนวความคิดเพื่อให้เกิดการ
พัฒนาต่อไป รวมทั้งการยกย่องและเชิดชูเกียรติผลงานที่ได้รับการนำเสนอเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี
ต่อไป

เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
หมายถึง การสร้างเครือข่าย การเผยแพร่และขยายผลข้อมูลข่าวสารการนิเทศไปยังผู้เกี่ยวข้อง
ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ประกอบด้วย การสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และให้ความช่วยเหลือกับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การเผยแพร่และขยายผลข้อมูลข่าวสารการนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เป็นการเผยแพร่และขยายผลหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการนิเทศให้เพื่อนร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารับทราบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด หมายถึง การนำผลการประเมินการนิเทศไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานในด้านต่างๆ รวมถึง การเผยแพร่ผลงานที่เป็นเลิศไปสู่วงกว้างทั้งในและนอกสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น ประชุม สัมมนา จัดนิทรรศการ และให้รางวัลกับแบบอย่างการนิเทศที่ดีเพื่อขวัญและกำลังใจ

ด้านเทคนิคการนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่า การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 102) ได้ให้ความหมายของเทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง เทคนิค วิธีการ (Techniques) การดำเนินการ หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้นิเทศ หรือร่วมมือกับผู้รับการนิเทศ อาจเป็นลักษณะเฉพาะที่เป็นความสามารถพิเศษของบุคคลแต่ละบุคคล ซึ่งนำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาแล้ว ทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

วันวิสาห์ ไชยชนะ (2560, หน้า 40) ได้ให้ความหมายของเทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้นิเทศ ทำให้การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเกิดจากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตกลงร่วมกันว่า จะใช้เทคนิคการนิเทศแบบใด ทั้งนี้ต้องสอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องที่จะนิเทศ เวลา สถานที่ที่จะทำการนิเทศ การเลือกใช้เทคนิคการนิเทศแบบใดนั้น สิ่งสำคัญคือ ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้รับการนิเทศด้วย หลักเกณฑ์การเลือกเทคนิคการนิเทศหรือกิจกรรมที่จะนำไปใช้คือ จุดประสงค์ของการนิเทศ ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ และระดับคุณภาพของกิจกรรมที่พอจะยอมรับได้ และต้องศึกษาเทคนิคการนิเทศอย่างหลากหลาย เพื่อที่จะเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม

สายัณห์ ตรีอุดม (2550, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของเทคนิคการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน หรือการยึดหลักความยุติธรรมในการบริหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป เทคนิคการนิเทศ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้นิเทศปฏิบัติงานนิเทศกับผู้รับการนิเทศในรูปแบบต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาความสามารถของผู้รับการนิเทศ และส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเกิดความรู้ใหม่ๆ และทักษะที่จำเป็นในอนาคต

ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย คำจำกัดความของคำว่า การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้

วรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 122) ได้ให้ความหมายของสื่อและเครื่องมือ นิเทศ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการนิเทศภายในสถานศึกษา เช่น เอกสารความรู้ แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบวัดต่างๆ แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอน รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น อุปกรณ์ โสตทัศนศึกษา เครื่องมือช่าง เป็นต้น

ชัยพิชชา อุดเบ็ง (2556, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง เป็นขั้นตอนการแสวงหาสื่อเครื่องมือตามแผนที่วางไว้ โดยการจัดหา จัดทำ ทดลอง ปรับปรุงพัฒนาเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

วิระศักดิ์ ชุมภูคำ (2550, หน้า 275-277) ได้ให้ความหมายของสื่อและเครื่องมือ นิเทศ หมายถึง การสร้างและพัฒนาสื่อ เครื่องมือ หรือวิธีการนิเทศ ขั้นนี้เป็นการกำหนดหลักสูตร หรือเนื้อหาสาระในการนิเทศ โดยนำผลที่ได้จากการสำรวจความต้องการจำเป็น การจัดเตรียมเอกสาร ที่ใช้ในการนิเทศ สื่อต่างๆ เช่น สไลด์ วิดีทัศน์ วีซีดี กำหนดรายละเอียดของวิธีการนิเทศ และวิธี ติดตามผลและการรายงาน

ธารทิพย์ ด้ายศ (2561, หน้า 73) ได้ให้ความหมายของสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง การพิจารณาข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเลือกสื่อและเครื่องมือ เพื่อตรวจคุณภาพการศึกษามีการศึกษารายละเอียดของสื่อและเครื่องมือมีลักษณะเฉพาะจุดดี จุดเด่น ดำเนินการสร้างเครื่องตามวัตถุประสงค์และรูปแบบที่กำหนดไว้ จัดสรรงบประมาณส่งเสริมสนับสนุน การใช้สื่อ เครื่องมือ มีการทดลองใช้สื่อ เครื่องมือก่อนนำไปใช้ทุกครั้ง ปรับปรุงให้มีความบกพร่อง น้อยที่สุด จัดเตรียมเอกสารหรือสื่อต่างๆ ให้พร้อม ผู้รับการนิเทศใช้สื่อ เช่น คู่มือครู แผนการสอน ชุดการเรียน คู่มือครู แผนการสอน ชุดการเรียน แบบเรียน และประเมินผลการใช้สื่อ เพื่อการเรียน การสอน ผู้รับการนิเทศต้องพัฒนาสื่อให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะช่วยให้การนิเทศการศึกษา การบริหารงาน โรงเรียน ตลอดจนการเรียนการสอนดำเนินการไปอย่างเรียบร้อย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุป สื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง สิ่งที่ช่วยในการ ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยให้ทราบถึงคุณภาพการศึกษา สาเหตุของปัญหา และเพื่อเป็น เครื่องช่วยเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ทักษะและเจตคติ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่ต่อยอดจากระดับประถมศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพ สูงสุดในตน มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ได้กำหนดนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, 2558, หน้า 18)

1. พัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้ผู้เรียน มีความรู้และ ทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน เขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อม เข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน
2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสาน สัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
3. สร้างความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มี ความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการและเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับ นักเรียน ที่สอดคล้องกับวิชาชีพ
4. สร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เป็นองค์กรคุณภาพ ที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการที่ดี มีความสามารถ รับผิดชอบการจัดการศึกษา มัธยมศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้เป็นอย่างดี
5. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สามารถ จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล
6. สร้างระบบการควบคุมการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ที่มีข้อมูล สารสนเทศ และข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

7. ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของสถานศึกษา เพื่อการบริการที่ดี เป็นแบบร่วมมือร่วมใจ เน้นการมีส่วนร่วมและการประสานงาน สามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ กลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น

8. สนับสนุนให้การบริหารงานบุคคลที่มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม ปราศจากคอร์รัปชันให้เป็นปัจจัยหนุนในการสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจิตใจ แรงบันดาลใจและความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่

จากการประเมินสถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในสถานภาพ “มีปัญหา” (Question Marks) และจากการวิเคราะห์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 นโยบายของหน่วยงานระดับพื้นที่นำผลการวิเคราะห์มากำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเชื่อมโยง ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีศักยภาพ ในการแข่งขันระดับสากล

พันธกิจ (Mission)

1. ส่งเสริม สนับสนุน บริการ และประสานความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนของสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
2. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กร
3. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 และสถานศึกษา
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตรงตามศักยภาพ มีคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล

2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

3. ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาล และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

1. การเพิ่มคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา
2. การสร้างโอกาสทางการศึกษา
3. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ (Strategies)

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
2. ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
5. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาลและเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
6. ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาเอกชน

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลัก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 4
2. นักเรียนชั้น ม.1 ทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการอ่าน
3. เพิ่มศักยภาพนักเรียนในด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์และด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นหนึ่งในสองของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติ
5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการขยายผลสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ

7. นักเรียน ครูและสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

8. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กล่าวโดยสรุป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีหน้าที่กำกับ ติดตาม ประสาน ส่งเสริมและนิเทศการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจดังกล่าวสามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ได้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำเสนอ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เฉลียว นัยนา (2550, หน้า 39) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 มีดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ ควรให้มีการสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูได้วิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเองอยู่เสมอ ด้านวางแผนและกำหนดทางเลือก ครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนและการนิเทศการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศควรสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครู สื่อเครื่องมือนิเทศควรมีความหลากหลาย ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศภายใน มีการแจ้งผลการสรุปและข้อมูลจากการนิเทศให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

ราณี กุศลรัมย์ (2553, หน้า 92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา

การนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สำหรับผู้บริหารมีดังนี้ ผู้บริหารต้องชี้แจง อบรมให้ครูตระหนักในคุณค่าของการนิเทศภายใน การอบรมให้ความรู้เรื่องการนิเทศภายในให้ครบทั้งกระบวนการรวมทั้งการศึกษาดูงานด้านการนิเทศภายในจากโรงเรียนอื่นๆ ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การนิเทศภายใน ผู้บริหารและคณะกรรมการร่วมวิเคราะห์ปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกด้าน วางแผนร่วมกันในการจัดทำแผนการนิเทศที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ผู้บริหาร ต้องกำกับดูแลติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และช่วยแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที ตั้งแต่การวางแผนทำงานร่วมกัน การเขียนแผนโครงการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ ตลอดจนการรายงานผลการประเมินตนเอง และการสรุปผลการประเมิน การนิเทศภายในของโรงเรียนและการปรับปรุงการนิเทศให้ตีมีประสิทธิภาพในปีต่อไป

พระฮอนด้า เข็มมา (2553, หน้า 99) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาวัดศรีนวล จังหวัดขอนแก่น พบว่า การพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การปฏิบัติการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาการนิเทศภายใน และลำดับสุดท้าย คือ การประเมินผลและรายงานผล ซึ่งรูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสมกับบริบทและสภาพจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะในระยะแรกควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องเผชิญหน้ากัน คือ การสังเกตการณ์สอน ซึ่งเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และเกิดความขัดแย้งได้ง่าย

พงศ์พี ปรีดานนท์ (2555, หน้า 60) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน 4 ขั้นตอนนั้นอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน โดยขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศรองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ และขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ

ทองใบ ทองมาก (2555, หน้า 328) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษา ที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก จากผลการประมวล วิเคราะห์ และสรุปองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่ามี 6 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบด้านบุคลากรผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ด้านการวางแผนการนิเทศ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ โดยในด้านบุคลากรผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนนั้น มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบย่อย ส่วนในด้านการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศ และ

การวิเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับนั้น มีองค์ประกอบย่อย จำนวน 10, 5, 8, 9, และ 3 องค์ประกอบย่อย ตามลำดับ และจากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อยของรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนขนาดเล็กโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า องค์ประกอบหลักทั้ง 6 ด้านโดยรวม ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

วินัย บุญสินชัย (2555, หน้า 76) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในของ โรงเรียนในฝันจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในฝันจังหวัดร้อยเอ็ด ของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน มากที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการนิเทศภายใน และด้านที่มีการดำเนินงาน นิเทศภายในน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เมื่อจำแนกการดำเนินงานนิเทศ ภายในโรงเรียนของผู้บริหาร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการวางแผนเตรียมการก่อน ปฏิบัติการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่ต่ำที่สุดคือ การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน ส่วนระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการดำเนินงานนิเทศภายในสูงที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการนิเทศ ภายใน และด้านที่เห็นว่าการดำเนินงานนิเทศภายในต่ำที่สุด คือ การประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน

นพพงศ์ คงประจักร (2556, หน้า 81) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนิเทศภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร และการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ และการวิจัยชั้นเรียนอยู่ในระดับสุดท้าย ตามลำดับ ส่วนครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการ พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครู โดยตรง ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวิจัย ชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

รุ่งทิพย์ ทำนุ (2558, หน้า 85) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานนิเทศภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน รองลงมาคือ ด้านการ ดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน และด้านการสรุปและการรายงานผล การนิเทศภายใน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายใน มีดังนี้ 1) ด้านการวางแผน

การนิเทศภายใน ควรมีการอบรมประชุมวางแผนสำหรับการนิเทศภายใน ร่วมมือกับทุกภาคีเครือข่าย ในการวางแผน 2) ด้านการดำเนินการนิเทศภายใน การดำเนินการไม่ต่อเนื่องขาดการประเมินติดตาม ควรดำเนินการตามแผนการดำเนินการนิเทศที่วางไว้อย่างเคร่งครัด 3) ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน มีการประเมินผลน้อย ควรรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็วที่สุด ควรให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายใน 4) ด้านการสรุปและรายงานผลการนิเทศภายใน โรงเรียนไม่มีเอกสารสรุปการนิเทศภายใน ควรเผยแพร่ผลการนิเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

ทัศนทิมา พงษ์พรหม (2558, หน้า 73) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผน และการกำหนดทางเลือก รองลงมาได้แก่ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ด้านการประเมินผล และการรายงานผล และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการสร้างสื่อเครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศ

ชวันธร รุ่งรัตน์ (2558, หน้า 69) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการนิเทศภายในสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ และด้านการปฏิบัติงานนิเทศ

ศรินทร์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ (2558, หน้า 90) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ตามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน และครูของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า สภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมิน ผลการนิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ

ชญาภาณูจ์ ศรีเนตร (2558, หน้า 117) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาในการนิเทศภายใน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน

เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการขยายผลและยกย่องเชิดชูเกียรติ ด้านการดำเนินการนิเทศ และการประเมินและรายงานผลการประเมิน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ ส่วนปัญหาการนิเทศภายใน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และบางด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากน้อยไปมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศ การสำรวจความต้องการและจำเป็น และการประเมินและรายงานผลการประเมิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การดำเนินการนิเทศภายใน

เพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 208) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายใน ขาดการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ระบบข้อมูลสารสนเทศมีไม่ครบทุกด้าน ขาดการปรับปรุงถูกต้องทันสมัย ไม่ดำเนินการนิเทศตามแผนที่กำหนดไว้ มีวิธีการนิเทศไม่หลากหลายไม่ต่อเนื่อง การประเมินผลขาดผู้รับผิดชอบ ขาดการประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย จากสภาพปัญหา สรุปแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ดังนี้ ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ ผู้สนับสนุนการนิเทศควรมีคณะกรรมการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมด้วย ควรกำหนดนโยบาย เป้าหมายการนิเทศภายในให้ชัดเจน ใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ ในด้านระบบข้อมูลและสารสนเทศควรใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้สะดวกรวดเร็วและกระชับ ใช้การนิเทศทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ควรจัดหาสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศภายในให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบประเมินผลการนิเทศ โดยอาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในบางเรื่อง แล้วปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน

แจ่มนภา ล้ำจุมจัง (2559, หน้า 106) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการศึกษพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในแบบชี้แนะ รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในแบบชี้แนะ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจการนิเทศแบบชี้แนะ และด้านการประเมินผลการนิเทศภายในแบบชี้แนะ

พัทธ์ธีรา โยธราช (2559, หน้า 91) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและ

รายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสรุปผลการนิเทศภายใน ด้านการดำเนินงานการนิเทศภายใน และด้านการตรวจสอบและประเมินผลการนิเทศภายใน โดยมีแนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี คือ ควรศึกษาปัญหาความต้องการ และร่วมมือกันวางแผน จัดสรรงบประมาณ ในการจัดโครงการนิเทศอย่างเพียงพอ จัดประชุมครู ชี้แจงในการดำเนินงานนิเทศ สร้างความเข้าใจ ในการนิเทศ ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนิเทศ ควรมีการจัดสัมมนาร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ ได้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ลี (Lee, 1996, p. 1255-A) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมในการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาทางตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐนิวเม็กซิโก วัดอุปสรรค เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาทางตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐนิวเม็กซิโก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูใหญ่ และครูในสถานศึกษาประถมศึกษา กับครูใหญ่และครูมัธยมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษา มุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพในขณะครูมากกว่าสถานศึกษามัธยมศึกษา ครูสถานศึกษามัธยมศึกษา มุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ ครูสถานศึกษาประถมศึกษาต้องการให้ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ริกส์ (Rick, 1996, p. 164) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาและฝึกความเชี่ยวชาญสำหรับครูโรงเรียนเอกชน ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ในการนิเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาการนิเทศ โดยประกอบด้วยการนิเทศการศึกษา การให้คำปรึกษาทางการนิเทศ และการส่งเสริมเจตคติในการปฏิบัติงานนิเทศ

มอร์ (Moore, 2000, p. 112) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 7 คน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับการประเมินของผู้บริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารรับรู้ว่าการนิเทศเป็นกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยผู้บริหารเห็นว่าการประเมิน เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าเทียบเท่ากับการประเมินผล

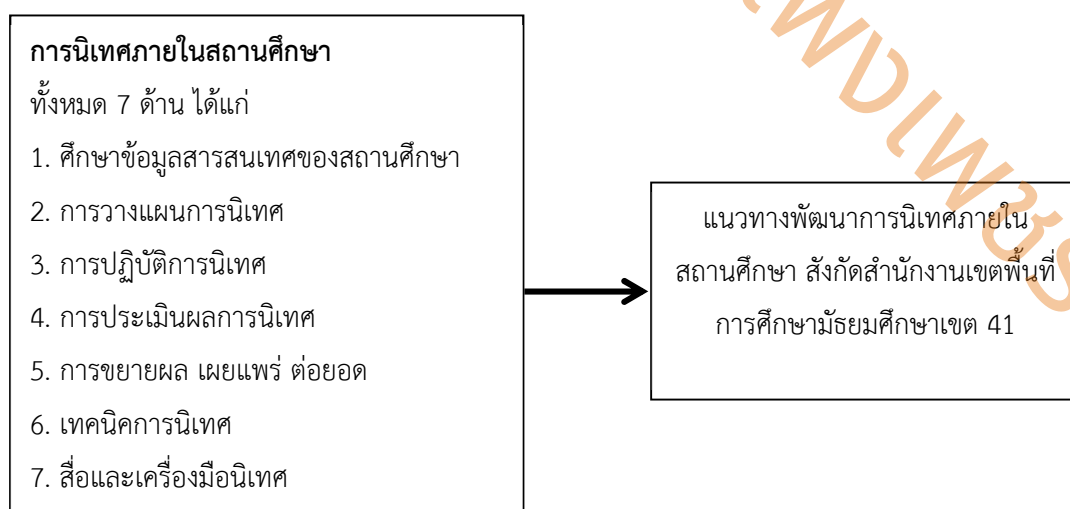
ซิลวา และดาน่า (Silva & Dana, 2001, p. 45-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศแบบร่วมมือในโรงเรียนที่พัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ นำเสนอรูปแบบของการนิเทศแบบร่วมมือโดยเน้นการตรวจสอบ และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาโรงเรียนที่พัฒนาสู่ระดับมืออาชีพ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นการเตรียมความพร้อม การนิเทศโดยตรง ผลของการนิเทศและความต้องการของครู ซึ่งในการนิเทศจะต้องยึดหลักทั้งสี่ผสมผสานกัน ในการนิเทศ ควรกำหนดหน้าที่ของการนิเทศในมหาวิทยาลัย หรือครู และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการนิเทศจะช่วยให้ครูได้รับการพัฒนาทัศนคติ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ครูและคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยหันมาใส่ใจในการสอนยิ่งขึ้น

แกรนท์ (Grant, 2012, p. 17) ได้ทำการศึกษาการนิเทศภายในเพื่อการกำกับดูแล การฝึกภาคปฏิบัติ และผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในเพื่อการกำกับดูแล การฝึกภาคปฏิบัติ และการรายงานผล ซึ่งการนิเทศครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้เข้าร่วม ได้แก่ ผู้ให้การนิเทศหรือผู้บังคับบัญชา และผู้รับการนิเทศ การนิเทศภายในต้องใช้ทักษะเป็นอย่างมากในการชี้แนะที่สะท้อนออกมาถึงการพัฒนา การอบรม และการฝึกปฏิบัติซึ่งจะได้ข้อมูลเชิงลึก และได้มุมมองของการนิเทศภายในที่ใหม่ๆ และเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน เป็นอย่างมาก

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนของครู กระบวนการทำงานกลุ่ม ทำให้ครูมีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ที่รับผิดชอบและได้มุมมองของการนิเทศภายในที่ใหม่ๆ และเกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมเจตคติในการปฏิบัติงานนิเทศ ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,346 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 302 คน โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ โดยใช้อำเภอเป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จะใช้ข้าราชการในสถานศึกษา แยกตามอำเภอ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร นั้นตามสัดส่วน จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการในสถานศึกษา แยกตามอำเภอ
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองกำแพงเพชร	481	108
ไทรงาม	46	10
พรานกระต่าย	144	32
ลานกระบือ	93	21
โกสัมพีนคร	23	5
คลองลาน	113	25
ขามเฒ่า	177	40
คลองขลุง	118	27
ทรายทองวัฒนา	55	12
ปางศิลาทอง	53	12
บึงสามัคคี	43	10
รวม	1,346	302

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, 2558, หน้า 12)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิด
เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
2. กำหนดนิยามขอบข่ายของเนื้อหาและศึกษารายละเอียดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจัดทำร่างแบบสอบถาม
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประเด็นที่สอบถาม แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การปฏิบัติการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ 5) การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด 6) เทคนิคการนิเทศ 7) สื่อและเครื่องมือนิเทศ
4. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข และส่งให้ตรวจสอบอีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 5.1 รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ วิชชุวรนนท์ คณบดีคณะครุศาสตร์
 - 5.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาติ ปณะราช รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
 - 5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมั่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 5.4 ดร.ไพรินทร์ เหมบุตร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 - 5.5 นายบุญเลิศ คำกล่อม ผู้อำนวยการโรงเรียนนาบ่อคำวิทยาคม
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 0.50 ขึ้นไปพร้อมทั้งปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00
7. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทำการปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยแล้วนำไปลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) จำนวน 30 คน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.960

8. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
 2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
- สำหรับแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 302 ฉบับ ได้กลับคืนมา 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ รายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ (%)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 153)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สภาพและปัญหาการนิเทศภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

การหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยมี
คุณสมบัติตามเกณฑ์ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดีขึ้นไป จำนวน 11 คน
2. ครูระดับคศ.3 วิद्यฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน
3. ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง
(Semi-Structured Interview) โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ การนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งประกอบไปด้วย
7 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การปฏิบัติการนิเทศ
4. การประเมินผลการนิเทศ
5. การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด
6. เทคนิคการนิเทศ
7. สื่อและเครื่องมือนิเทศ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์และสรุป
ข้อมูลเพื่อนำมาสร้างคำถามในการสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา พิจารณา
ความถูกต้อง

3. นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามประเด็น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยวิธี วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำมาเขียนเป็นความเรียง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร และสรุปข้อมูลเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

รายการ	จำนวน (n)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	68	22.52
หญิง	234	77.48
รวม	302	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	13	4.30
25-35 ปี	152	50.33
36-45 ปี	74	24.50
46-55 ปี	43	14.24
56 ปี ขึ้นไป	20	6.63
รวม	302	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	154	50.99
ปริญญาโท	141	46.69
ปริญญาเอก	7	2.32
รวม	302	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-5 ปี	68	22.52
6-10 ปี	41	13.58
11-15 ปี	92	30.46
15 ปี ขึ้นไป	101	33.44
รวม	302	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.48 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 22.52 โดยมีอายุต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 4.30 อายุ 25-35 ปี ร้อยละ 50.33 อายุ 36-45 ปี

ร้อยละ 24.50 อายุ 46-55 ปี ร้อยละ 14.24 และอายุ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.63 ซึ่งมีระดับการศึกษา เป็นปริญญาตรี ร้อยละ 50.99 ปริญญาโท ร้อยละ 46.69 และปริญญาเอก ร้อยละ 2.32 โดยมี ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี ร้อยละ 22.52 6-10 ปี ร้อยละ 13.58 11-15 ปี ร้อยละ 30.46 และ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 33.44

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวม

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	3.61	0.72	มาก
2	ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.71	0.61	มาก
3	ด้านการปฏิบัติการนิเทศ	3.45	0.60	ปานกลาง
4	ด้านการประเมินผลการนิเทศ	3.26	0.64	ปานกลาง
5	ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด	3.36	0.67	ปานกลาง
6	ด้านเทคนิคการนิเทศ	3.47	0.69	ปานกลาง
7	ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ	3.59	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย		3.49	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านข้อมูลสารสนเทศของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.72) และน้อยที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.64)

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกรายด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 5-11

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	แต่งตั้งคณะกรรมการ ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	4.00	0.84	มาก
2	ผู้บริหาร ครู ให้ความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	3.86	0.80	มาก
3	ประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	3.66	.71	มาก
4	สถานศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.52	0.66	มาก
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศอย่างเป็นระบบ	3.44	0.82	ปานกลาง
6	ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	3.43	0.78	ปานกลาง
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่สำรวจ	3.78	0.89	มาก
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศให้ความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ	3.59	0.96	มาก
9	ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน	3.36	0.90	ปานกลาง
10	วิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ	3.50	0.71	มาก
เฉลี่ยรวม		3.61	0.72	มาก

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการณ์เทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แต่งตั้งคณะกรรมการ ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู ให้ความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.80) และน้อยที่สุดคือ ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.90)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการณ์เทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการวางแผนการนิเทศ

ที่	สภาพการณ์เทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาประชุมรับทราบปัญหาและความต้องการในการนิเทศ	3.88	0.62	มาก
2	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้อย่างชัดเจน	3.59	0.73	มาก
3	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.18	0.79	มาก
4	วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษา เพื่อวางแผน การนิเทศภายในสถานศึกษา	3.43	0.76	ปานกลาง
5	กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา	4.05	0.75	มาก
6	ประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมอบหมายงานตรง ความสามารถของผู้นิเทศ	3.61	0.68	มาก
7	กำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.44	0.77	ปานกลาง
8	จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายใน สถานศึกษาเป็นปัจจุบัน	3.35	0.71	ปานกลาง
9	สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.04	0.77	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ	3.56	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม		3.71	0.61	มาก

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการวางแผนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) และน้อยที่สุดคือ จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.55	0.84	มาก
2	กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.39	0.65	ปานกลาง
3	ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.31	0.79	ปานกลาง
4	ผู้รับนิเทศมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ	3.75	0.82	มาก
5	บรรยากาศเป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	3.76	0.77	มาก
6	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	3.39	0.65	ปานกลาง
7	ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ	3.14	0.74	ปานกลาง
8	มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละกิจกรรมเพื่อความเหมาะสม	3.37	0.77	ปานกลาง
9	นิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	3.45	0.70	ปานกลาง
10	ปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.42	0.68	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.45	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บรรยากาศเป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.77) รองลงมาคือ ผู้รับนิเทศมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.82) และน้อยที่สุดคือ ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านการประเมินผลการนิเทศ

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.59	0.78	มาก
2	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.34	0.79	ปานกลาง
3	มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน	3.13	0.87	ปานกลาง
4	ประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.16	0.81	ปานกลาง
5	สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง	3.09	0.89	ปานกลาง
6	ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.00	0.77	ปานกลาง
7	นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ	3.23	0.75	ปานกลาง
8	ประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.04	0.81	ปานกลาง
9	ประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.57	0.85	มาก
10	ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	3.47	0.76	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.26	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ ประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับ

การนิเทศ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.85) และน้อยที่สุดคือ ประเมินผลรวมของการนิเทศภายใน
สถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	จัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยน หรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.36	0.76	ปานกลาง
2	มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันภายในสถานศึกษา	3.71	0.80	มาก
3	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.46	0.88	ปานกลาง
4	ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศ ภายในสถานศึกษา	3.55	0.76	มาก
5	นำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ	3.30	0.75	ปานกลาง
6	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุง การนิเทศในครั้งต่อไป	3.28	0.85	ปานกลาง
7	จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง	3.14	0.73	ปานกลาง
8	มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายใน สถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.30	0.88	ปานกลาง
9	ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด ในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.31	0.74	ปานกลาง
10	รวบรวมผลและสรุปจากการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน	3.20	0.80	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.36	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กันภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็น แบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.76) และน้อยที่สุดคือ จัดทำ รายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.73)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การทำงานของผู้รับการนิเทศ	3.51	0.77	มาก
2	ใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศเหมาะสมกับเทคนิควิธีการนิเทศภายใน สถานศึกษา	3.50	0.79	มาก
3	นิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระตุ้นให้เกิด ความกระตือรือร้นในการพัฒนา	3.44	0.80	ปานกลาง
4	นิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ	3.40	0.72	ปานกลาง
5	ผู้นิเทศพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการสอน	3.52	0.81	มาก
6	ผู้นิเทศใช้ศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ น่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ	3.61	0.78	มาก
7	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.69	0.83	มาก
8	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ารับการอบรม พบปะ พูดคุย ปรัชชากันทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	3.45	0.78	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ที่	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาจากผู้รับ การนิเทศ	3.39	0.72	ปานกลาง
10	สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)	3.26	0.83	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.47	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ ผู้นิเทศใช้ศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ น่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.78) และน้อยที่สุดคือ สนับสนุน การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research) ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ

ที่	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในสถานศึกษา	3.66	0.81	มาก
2	ผู้นิเทศทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.39	0.74	ปานกลาง
3	สถานศึกษารับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร	3.61	0.83	มาก
4	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ตรงกับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ	3.62	0.78	มาก
5	ผู้นิเทศใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ	3.68	0.76	มาก
6	ผู้นิเทศสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.50	0.80	มาก
7	ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ	3.79	0.82	มาก
8	ผู้นิเทศใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เหมาะสม	3.83	0.86	มาก
9	ผู้นิเทศนำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน	3.49	0.74	ปานกลาง
10	สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป	3.34	0.77	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.59	0.68	มาก

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านสื่อและเครื่องมือ นิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นิเทศใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เหมาะสม

($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.86) รองลงมาคือ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.82) และน้อยที่สุดคือ สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.77)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวม ดังปรากฏในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ข้อมูลสารสนเทศ ของสถานศึกษา	3.17	0.68	ปานกลาง
2	การวางแผนการนิเทศ	3.14	0.70	ปานกลาง
3	การปฏิบัติการนิเทศ	3.81	0.71	มาก
4	การประเมินผลการนิเทศ	3.86	0.62	มาก
5	การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด	3.91	0.70	มาก
6	เทคนิคการนิเทศ	3.72	0.72	มาก
7	สื่อและเครื่องมือนิเทศ	3.28	0.70	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.55	0.58	มาก

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.62) และน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.70)

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกรายด้าน ดังปรากฏในตารางที่ 13-19

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.05	0.68	ปานกลาง
2	ผู้บริหาร ครู ขาดความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษา	3.21	0.72	ปานกลาง
3	ผู้บริหารไม่มีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	3.03	0.80	ปานกลาง
4	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.44	0.74	ปานกลาง
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศไม่เป็นเป็นระบบ	3.11	0.71	ปานกลาง
6	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	3.04	0.72	ปานกลาง
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพที่สำรวจ	2.98	0.79	ปานกลาง
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ให้ความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ	3.25	0.75	ปานกลาง
9	ผู้บริหารไม่ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน	3.18	0.77	ปานกลาง
10	ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ	3.43	0.69	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.17	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.69) และน้อยที่สุดคือ จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่สอดคล้องกับสภาพที่สำรวจ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.79)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการวางแผนการนิเทศ

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาขาดการประชุมรับทราบสภาพในการนิเทศ	3.35	0.76	ปานกลาง
2	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่ชัดเจน	3.19	0.81	ปานกลาง
3	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	2.82	0.82	ปานกลาง
4	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา เพื่อวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.40	0.89	ปานกลาง
5	สถานศึกษาไม่กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	2.86	0.81	ปานกลาง
6	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และมอบหมายงานตรงความ สามารถของผู้นิเทศ	3.16	0.79	ปานกลาง
7	สถานศึกษาไม่กำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศภายในสถานศึกษา	2.90	0.85	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8	สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน	3.46	0.76	ปานกลาง
9	สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.05	0.83	ปานกลาง
10	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการไม่เป็นระบบ	3.20	0.76	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.14	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการวางแผนการนิเทศมีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา เพื่อวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.76) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านการปฏิบัติการนิเทศ

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.14	0.81	มาก
2	สถานศึกษาไม่กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.86	0.74	มาก
3	สถานศึกษาไม่ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.96	0.78	มาก
4	ผู้รับนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ	3.88	0.76	มาก
5	บรรยากาศในการนิเทศภายในไม่เป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	3.78	0.77	มาก
6	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการกำกับ ติดตาม ดูแลให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	3.57	0.88	มาก
7	ผู้บริหารไม่ได้ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ	3.51	0.80	มาก
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ให้ความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเหมาะสม	3.79	0.81	มาก
9	สถานศึกษาขาดการนิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	3.72	0.82	มาก
10	สถานศึกษาไม่ปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.94	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม		3.81	0.71	มาก

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการปฏิบัติการ นิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.81) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.78) และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหาร ไม่ได้ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการประเมินผลการนิเทศ

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาไม่สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.97	0.77	มาก
2	สถานศึกษาไม่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.86	0.75	มาก
3	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน	3.82	0.77	มาก
4	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.05	0.76	มาก
5	สถานศึกษาไม่สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง	3.99	0.74	มาก
6	สถานศึกษาไม่ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.82	0.70	มาก
7	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ	3.72	0.71	มาก
8	สถานศึกษาขาดการประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.78	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	สถานศึกษาขาดการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	3.80	0.75	มาก
10	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	3.88	0.87	มาก
เฉลี่ยรวม		3.86	0.62	มาก

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการประเมินผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.74) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาไม่จัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยน หรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.87	0.76	มาก
2	สถานศึกษาไม่มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา	3.95	0.81	มาก
3	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.98	0.82	มาก
4	สถานศึกษาไม่ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.84	0.89	มาก
5	สถานศึกษาไม่นำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ	3.91	0.81	มาก
6	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป	3.99	0.79	มาก
7	สถานศึกษาไม่จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง	3.93	0.85	มาก
8	สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.07	0.76	มาก
9	สถานศึกษาไม่ได้ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผลเผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.79	0.83	มาก
10	สถานศึกษาไม่มีการรวบรวมผลและสรุปจากการขยายผลเผยแพร่ และต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน	3.82	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม				

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.79) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่ได้ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ	3.85	0.73	มาก
2	ผู้นิเทศใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศไม่เหมาะสมกับเทคนิควิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.76	0.81	มาก
3	สถานศึกษาขาดการนิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ ไม่มีวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และไม่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา	3.73	0.76	มาก
4	สถานศึกษาไม่มีการนิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ	3.73	0.75	มาก
5	ผู้นิเทศขาดการพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน	3.53	0.84	มาก
6	ผู้นิเทศไม่มีศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถสร้างความมั่นใจ และไม่ได้ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ	3.79	0.80	มาก
7	สถานศึกษาไม่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.77	0.70	มาก
8	ผู้บริหารไม่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ารับการอบรม พบปะพูดคุย ปรึกษากันทางวิชาการ	3.67	0.81	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ผู้บริหารขาดการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาจากผู้รับการนิเทศ	3.65	0.83	มาก
10	ผู้บริหารไม่สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)	3.75	0.83	มาก
เฉลี่ยรวม		3.72	0.72	มาก

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านเทคนิคการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ผู้นิเทศไม่มีศิลปะในการพูดด้วยความจริงใจ ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถสร้างความมั่นใจ และไม่ได้ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.80) และน้อยที่สุดคือ ผู้นิเทศขาดการพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ในด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ

ที่	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้นิเทศขาดการออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในสถานศึกษา	3.34	0.76	ปานกลาง
2	ผู้นิเทศไม่ทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.41	0.76	ปานกลาง
3	สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร	3.04	0.85	ปานกลาง
4	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ	3.18	0.71	ปานกลาง
5	ผู้นิเทศขาดการใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ	3.05	0.81	ปานกลาง
6	ผู้นิเทศขาดการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.38	0.78	ปานกลาง
7	ผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ	3.30	0.82	ปานกลาง
8	ผู้นิเทศไม่ใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เหมาะสม	3.11	0.80	ปานกลาง
9	ผู้นิเทศไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศเพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน	3.47	0.78	ปานกลาง
10	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป	3.52	0.76	มาก
เฉลี่ยรวม		3.28	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในด้านสื่อและเครื่องมือ นิเทศ มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ผู้นิเทศไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.78) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.85)

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเขียนเป็นความเรียง จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ด้านเทคนิคการนิเทศ และด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ เน้นการทำงานเป็นระบบ เนื่องจาก การจะดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้นั้น บุคลากรทุกท่านจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการนิเทศ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันบนเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน ต้องศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ

การบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การนิเทศภายในสถานศึกษานั้นจัดอยู่ในด้านวิชาการ จากประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน และการนิเทศ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการนิเทศ จึงจะสามารถนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มาร่วมอภิปรายเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันมีความหลากหลาย ผู้บริหารและครูต้องคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยประมวลผลข้อมูล เช่น Data Processing Systems (DP), Management Information Systems (MIS), Decision Support Systems (DSS), Executive Information Systems หรือ Executive's DSS (EIS), Expert Systems (ES) และที่สำคัญควรพัฒนาระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ Application ในระบบ Android และ IOS จะทำให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรทำงานกันเป็นทีมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในการพัฒนาระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จึงจะทำให้การประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหการปฏิบัติงานร่วมกัน และกำหนดทิศทางในการนิเทศภายในสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีม โดยเน้นแนวทางพัฒนา ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การนิเทศที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ที่ต้องการทำให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังไว้ในการทำงานให้เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษา
2. ความเปิดเผยต่อกันและการเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหการนิเทศ เป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูจะต้องแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา แก้ปัญหการนิเทศอย่างเต็มที่และจริงจัง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานนิเทศร่วมกันเป็นอย่างดี โดยมีการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นในด้านความต้องการ ความคาดหวัง ความชอบหรือไม่ชอบ ความรู้ ความสามารถ รวมถึงความสนใจ ความถนัด จุดเด่นจุดด้อยและอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกความสนใจใส่ใจคอ
3. การสนับสนุนการนิเทศและความไว้วางใจต่อกัน ผู้บริหารและครูในทีมจะต้องไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน โดยแต่ละคนมีเสรีภาพแสดงความคิดเห็นการนิเทศอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องกลัวว่าได้รับผลร้ายที่จะมีต่อเนื่องมาภายหลัง สามารถทำให้เกิดการเปิดเผยต่อกัน และกล้าที่จะเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหานิเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
4. ความร่วมมือในการนิเทศและการให้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ผู้นำของผู้บริหารและครู หรือทีมจะต้องทำงานอย่างหนักในอันที่จะทำให้เกิดความร่วมมือดังนี้
 - 4.1 การสร้างความร่วมมือการนิเทศกับครู ในการสร้างความร่วมมือเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีบุคคลอยู่สองฝ่ายคือ ผู้ขอความร่วมมือและผู้ให้ความร่วมมือ ความร่วมมือ

จะเกิดขึ้นได้เมื่อฝ่ายผู้ให้เต็มใจและยินดีจะให้ความร่วมมือ เหตุผลที่ทำให้ขาดความร่วมมือไม่ช่วยเหลือกัน คือ การขัดผลประโยชน์ ไม่อยากให้คนอื่นได้ดีกว่า สัมพันธภาพไม่ดี วัตถุประสงค์ของทั้งสองฝ่ายไม่ตรงกัน ไม่เห็นด้วยกับวิธีทำงาน ขาดความพร้อมที่จะร่วมมือ หรืองานที่ขอความร่วมมือนั้นเสี่ยงมากเกินไป หรือเพราะความไม่รับผิดชอบต่อผลงานส่วนรวม

4.2 การขัดแย้ง หมายถึง ความไม่ลงรอยกันตามความคิดในการนิเทศ หรือการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างสองคนขึ้นไปหรือระหว่างกลุ่ม โดยมีลักษณะที่ไม่สอดคล้อง ขัดแย้ง ขัดขวาง ไม่ถูกกัน จึงทำให้ความคิดหรือการทำการกิจกรรมการนิเทศร่วมกันนั้นเสียหาย หรือดำเนินไปได้ยาก ไม่ราบรื่น ทำให้การทำงานเป็นทีมลดลง นับเป็นปัญหา อุปสรรคที่สำคัญยิ่ง

4.2.1 สาเหตุของความขัดแย้ง ผลประโยชน์ขัดกัน

4.2.2 ความคิดไม่ตรงกัน หรือ องค์กรขัดแย้งกัน

4.2.3 ความรู้ความสามารถต่างกัน ทำให้มีลักษณะการทำงานต่างกัน

4.2.4 การเรียนรู้ต่างกัน ประสบการณ์ที่มีมาไม่เหมือนกัน

4.2.5 เป้าหมายต่างกัน

4.3 วิธีแก้ความขัดแย้ง การแก้ความขัดแย้งเป็นเรื่องของทักษะเฉพาะบุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานเป็นทีม ควรใช้วิธีการแก้ปัญหาร่วมกันไม่พูดในลักษณะที่แปลความหรือมุ่งตัดสินความไม่พูดในเชิงวิเคราะห์ไม่พูดในลักษณะที่แสดงตนเหนือกว่าผู้อื่น หรือไม่พูดในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด เสียหน้า อับอาย เจ็บใจ หรือการพยายามพูดหาประเด็นความขัดแย้งไม่กล่าวโจมตีว่าใครผิดใครถูก

5. กระบวนการการนิเทศ และการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม งานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูควรจะต้องคิดถึงผลงานเป็นอันดับแรก การตัดสินใจสั่งการเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของการบริหารงานนิเทศ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะมีส่วนในการตัดสินใจ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจหลายวิธีคือ ผู้บริหารตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ โดยไม่ต้องซักถามคนอื่น หรือผู้บริหารจะรับฟังความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ กล่าวคือ ผู้บริหารยังคงตัดสินใจด้วยตนเอง แต่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและข้อมูลอื่นๆ ที่ผู้บริหารได้รับมาจากสมาชิกของทีม บางครั้งผู้บริหารอาจจะตัดสินใจร่วมกับทีมงานที่คัดเลือกมา โดยที่ผู้บริหารนำเอาปัญหาการนิเทศให้ครูอภิปรายแล้วให้ผู้บริหารและครูตัดสินใจร่วมกัน ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

5.1 ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเหตุผลของการนิเทศ สำหรับการตัดสินใจ

5.2 วิเคราะห์ลักษณะของปัญหาการนิเทศ ที่จะตัดสินใจ

5.3 ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหาการนิเทศ โดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย

5.4 การนำผลการตัดสินใจการนิเทศไปปฏิบัติ

6. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ผู้นำหรือหัวหน้าทีมควรทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะประเด็นที่สำคัญ ในการทำงานตามบทบาทของผู้นำ คือการแบ่งงานกระจายงานให้สมาชิกทุกกลุ่มตามความรู้ความสามารถสำหรับสมาชิกของทีมงานที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำ ต้องพร้อมที่จะทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายโดยการให้การสนับสนุนนำทีมให้ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีในการนิเทศและการทำงานเป็นทีม

7. การตรวจสอบทบทวนผลงานและวิธีในการนิเทศ ทีมงานที่ดีไม่เพียงแต่ดูจากลักษณะของทีมและบทบาทที่มีอยู่ในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ต้องดูวิธีการที่ทำงานด้วยการทบทวนงาน แนะนำให้ทีมงานได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ทำรู้จักคิด การได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศของแต่ละคนหรือของทีม

8. การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพควรรวบรวมทักษะต่างๆ ของแต่ละคนในการบริหารและการนิเทศ ซึ่งการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคน โดยการฝึกอบรมพัฒนาคนให้มีความสามารถสูงขึ้น อันจะมีผลดีในการนิเทศ

ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทำงานเป็นทีมโดยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของการนิเทศภายในสถานศึกษา และเชิญผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมรับฟังผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอให้ผู้บริหารเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหาร มีการประชุมกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เนื่องจาก ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษานั้น มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากมาย การจะทำงานเพียงลำพังย่อมไม่เกิดผลอย่างแน่นอน จึงจำเป็นที่จะต้องประชุมร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรเน้นการมีส่วนร่วม ต้องอาศัยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและ

ชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางพัฒนา โดยเน้นการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล และสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากรการศึกษา ย่อมเกิดผลดีต่อสถานศึกษา และที่สำคัญผู้บริหารควรติดตามนโยบายของภาครัฐ เพราะกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องปฏิบัติตามนโยบาย และเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและกำหนดกระบวนการจัดการศึกษา จึงจะส่งผลต่อการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นอกจากนี้ จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญยังเสนอต่ออีกว่า ในการวิเคราะห์แนวนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น ควรศึกษาสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการหาสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่ดีที่สุด โดยสำรวจความต้องการของคณะครูถึงความต้องการการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพราะว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับการนิเทศด้วยเป็นสำคัญ และสิ่งสำคัญต้องมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและคณะครู เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาที่แท้จริง เนื่องจาก การนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับคุณครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยนำเอานโยบายสำนักงานเขตพื้นที่และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดทางเลือก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จะวางแผนนโยบายในการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่เป็นจริงสามารถนำไปวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้แนวทางพัฒนา โดยกล่าวว่า การวางแผนการนิเทศเป็นการนำปัญหาและความต้องการ กำหนดรายละเอียดของกิจกรรมในการจัดทำแผนนิเทศ ดังนี้

1. กำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ตามความต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. เลือกแนวทาง/วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3. วางแผนการดำเนินงานพัฒนา

3.1 การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

3.2 สร้างคณะนิเทศ เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน

3.3 กำหนดประเด็นการนิเทศ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะนิเทศ

3.4 กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ

ที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา

3.5 กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Conference การใช้ Video Line YouTube Meet Facebook Live เป็นต้น

4. จัดทำแผนนิเทศ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนะให้ผู้บริหารเน้นพัฒนาบุคลากร ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม เนื่องจากระยะเวลาการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญไม่ควรเร่งรีบดำเนินการหรือดำเนินการเนิ่นนานเกินไปเพื่อคุณภาพของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน วิเคราะห์วางแผนงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดเตรียมขึ้น จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในเป็นรายสัปดาห์ รายเดือนที่ชัดเจน จากประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญ เสนอว่า เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามวัตถุประสงค์ ควรจัดทำปฏิทินให้ชัดเจนถึงการดำเนินกิจกรรม ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน เนื่องจากคู่มือการนิเทศเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน เพื่อให้ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เลือกใช้วิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเรื่องการนิเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา เนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะสามารถทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้ฝึกลงมือปฏิบัติ ได้ทราบถึงประโยชน์ แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างเป็นรูปธรรม และต้องตรวจสอบ ประเมินผลคู่มือการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบ ด้านการวางแผน เพื่อให้การดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปตามแผนงานที่ได้จัดเตรียมไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการนิเทศภายในหรือโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อตั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งสถานศึกษา จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ นโยบาย ขั้นตอน เป้าหมาย กระบวนการและวิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเป็นไปเพื่อการพัฒนา ขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการวางแผนการนิเทศ เนื่องจากการประชุม อบรม เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการทำความเข้าใจกัน

ระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษากับผู้รับการนิเทศโดยตรง จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศให้เป็นปัจจุบัน ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และคณะครูควรปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ผู้บริหารกำกับ ติดตาม การนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยการวางแผนการนิเทศที่ดี ต้องประกอบด้วย

1. การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของการนิเทศ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การสร้าง/เลือกเครื่องมือและเทคนิคการนิเทศ
4. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
5. การสรุปรายงานผลการนิเทศ

3. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อย คือ ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยรู้หน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ โดยครูผู้สอน หรือผู้รับการนิเทศ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่บันดาลให้การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติย่อมทราบปัญหาต่างๆ ได้ดี หากปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากครูผู้สอน การนิเทศภายในสถานศึกษาจะไม่บรรลุ โดยบทบาทของครูผู้สอนในการนิเทศภายใน ดังนี้

1. ร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำแผนการนิเทศภายใน
2. ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำข้อนิเทศไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล
3. สนใจและกระตือรือร้นในการนำแนวทางที่ได้รับจากการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอน แก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานที่รับผิดชอบ
4. ให้ความร่วมมือในการนิเทศ เช่น ร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการสอน ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศแก่ผู้นิเทศ

5. ร่วมปรึกษากับผู้บริหารและผู้นิเทศ เมื่อพบปัญหาระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนางานวิชาการ

6. เป็นผู้นิเทศการศึกษาในเรื่องที่ถนัด หรือมีความชำนาญพิเศษตามที่ได้มอบหมาย โดยทางผู้บริหารต้องกำหนด วัน เวลา สถานที่ ให้เอื้อต่อบรรยากาศของการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ผู้นิเทศได้ทราบถึงปฏิทินการนิเทศและวิธีการนิเทศ เนื่องจาก การกำหนดแนวทาง กำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่ชัดเจนจะทำให้การนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จัดการประชุมหรือพูดคุยหลังการจัดกิจกรรมการนิเทศโดยทันที จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดกลุ่มสนทนาวิชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้ดำเนินการสนทนาวิชาการ มีโครงการอบรมพัฒนาผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศภายใน เนื่องด้วยผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประชุมทำความเข้าใจให้กับคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ทำให้คณะครูและบุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ จึงขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ จึงจำเป็นต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะสามารถ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แทนผู้บริหารในบางเวลา และโอกาสที่เหมาะสม จัดครูเข้าร่วมกลุ่มการทำงานตามความสามารถและความถนัด ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีในการปฏิบัติงาน เพราะคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะเข้าใจและปฏิบัติงานได้ตามแนวทางที่ได้กำหนด ร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติการนิเทศ รับทราบปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศแล้วนำปัญหาความต้องการมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะขั้นตอนในการประชุมการนิเทศ ซึ่งมีดังนี้

1. ขั้นเริ่มต้น

1.1 ผู้นิเทศรับทราบปัญหาจากผู้รับการนิเทศแล้วสนทนาสอบถามเรื่องราวที่เป็นปัญหานั้นๆ

1.2 ผู้นิเทศศึกษาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขจากเอกสารตำรา หรือจากประสบการณ์ หรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาปัญหาร่วมกัน

2. ขั้นตอนอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

2.1 ผู้นิเทศนำอภิปรายถึงปัญหาของผู้รับการนิเทศ

2.2 ผู้รับการนิเทศร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและผู้นิเทศตัดสินใจแก้ไขปัญหาแก่ผู้รับการนิเทศ หรืออาจร่วมกันตัดสินใจทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อนำไปดำเนินการต่อ

4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ เนื่องจากการประเมินผลจำเป็นต้องมีส่วนร่วมและทำงานอย่างเป็นระบบกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยมียุทธศาสตร์ คือ การมีส่วนร่วมและการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีทั้งผู้ร่วมคิด ร่วมทำ การช่วยเหลือพึ่งพากันด้วยปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกัน ซึ่งการทำงานด้วยหลักการมีส่วนร่วม มีคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศการศึกษาซึ่งมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม

1.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

1.2 การสร้างภาพพจน์การทำงานที่ดีเลิศ

1.3 การสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำงาน

1.4 การสร้างศูนย์รวมการป้องกัน การแก้ไขและการพัฒนางาน

1.5 การสร้างเครือข่ายการร่วมคิด ร่วมทำรับผลประโยชน์ และร่วมเผยแพร่

งานโดยมีลักษณะการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1.5.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

1.5.2 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ

1.5.3 การกำหนดเป้าหมาย/ผลสำเร็จร่วมกัน

1.5.4 การพิจารณาบุคลากร/คณะบุคลากรร่วมรับผิดชอบ

1.5.5 การพิจารณา/หาวิธีการดำเนินงานการกำหนดแนวทางการทำงาน
ร่วมกันเพื่อสู่เป้าหมายที่ต้องการ

1.5.6 การหาวิธีการเสริมแรงจูงใจให้รางวัลแก่ผู้ทำงาน

1.5.7 การกำหนดแนวทางการนิเทศภายในติดตามประเมินผลการทำงาน

ร่วมกัน

2. การทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ปัญหาตามต้องการจำเป็น

2.2 วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา/พัฒนา

2.3 เลือกทางเลือกที่เหมาะสมและวางแผน

2.4 ดำเนินการตามแผน

2.5 ประเมินผลการดำเนินงาน

โดยทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางที่จะพัฒนาการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา และนำปัญหา อุปสรรคร่วมกันหาแนวทางแก้ไข การประเมินผลจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการนิเทศนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร ในหลายรูปแบบ และหลายช่องทาง เนื่องด้วยในปัจจุบันการประเมินผลการนิเทศ ผู้นิเทศสามารถนำเสนอผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้ง Facebook Line Google Drive Website ผู้รับการนิเทศจะสามารถเข้าถึงผลการนิเทศได้ถูกต้องและรวดเร็ว การติดตามของผู้บริหารต้องติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จ โดยวางแผนการประเมินให้ครอบคลุมทั้ง 3 ระยะ เนื่องจากการประเมินผลที่ดีควรประเมินผลให้ครบวงจร ด้วยการประเมินทั้ง 3 ระยะ โดยประเมินผลก่อนดำเนินงาน เพื่อประเมินความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นของผู้รับการนิเทศ เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการนิเทศภายในสถานศึกษา นำสารสนเทศเบื้องต้นไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสสำเร็จตามเป้าหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินหลังการดำเนินงานเสร็จ เพื่อศึกษาความยั่งยืนของผลลัพธ์ตลอดจนการบรรลุจุดหมายในเชิงผลกระทบของการนิเทศภายในสถานศึกษา แล้วจัดทำแบบประเมินผลก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการประเมินทุกครั้ง นำผลทุกระยะของการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามาก คือ สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจง ผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ควรมีการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ และต่อเนื่อง เพราะการกำกับ และติดตามการปฏิบัติงานจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นแล้วใช้ข้อมูลเหล่านั้นแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด แล้วจึงจัดประชุมชี้แจงผลที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศต่อผู้รับนิเทศตามแผนงาน ประเมินความคิดเห็นเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการนิเทศการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้รับการนิเทศร่วมสรุปและประเมินผลการนิเทศภายในร่วมกันหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะว่า การจัดประชุมชี้แจงโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศจะได้เข้าใจถึงหลักการหรือแก่นแท้ของความรู้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุด ทางผู้บริหารหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา Application สำหรับรายงานผลการนิเทศ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับข้อมูลประเมินผล รายงานผลต่างๆ โดยสรุปการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษา ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ประชุมเพื่อวางแผนการประเมินผลการนิเทศภายใน
2. กำหนดวิธีการประเมินผลการนิเทศภายในร่วมกัน
3. ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการประเมินผลการนิเทศภายใน
4. ประเมินผลก่อนการนิเทศภายใน
5. ประเมินผลระหว่างการนิเทศภายใน
6. ประเมินผลหลังการนิเทศภายใน
7. ระดมความคิดเห็นจากครูในการประเมินผลการนิเทศภายใน
8. รวบรวมผลการจากการประเมิน และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน
9. สรุปผลการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายในให้ครูในโรงเรียนทราบ
10. นำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป

5. ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ คือ จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศร่วมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา เนื่องจากการจัดกิจกรรมหรือการสัมมนาเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิด วิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป โดยนำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่ อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่เพื่อ ง่ายต่อการเข้าถึงผลการนิเทศ เนื่องจากการเผยแพร่ผลการนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถ ทำให้กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาที่สนใจ หรือสำนักงานเขตพื้นที่ นำเป็นไปตัวอย่างให้กับหลายๆ สถานศึกษา ได้แนวทางในการพัฒนาต่อยอดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษานอกสถานที่โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียน พระราชทาน เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถมาขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะการศึกษาดูงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนศึกษาดูงาน

1.1 ความพร้อมในเรื่องสภาพร่างกาย ให้สมบูรณ์แข็งแรง

1.2 สร้างทัศนคติเชิงบวก ให้เกิดความรู้สึกที่ดีในการศึกษาดูงาน ด้วยการมองเห็นถึงข้อดีในการศึกษาดูงาน หน่วยงานที่จะศึกษาดูงาน หรือกิจกรรมที่จัดร่วมในการศึกษาดูงาน รวมทั้งผลที่ได้รับกับตนเอง ทีมงาน และหน่วยงาน

1.3 ตั้งประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานปัจจุบัน รวมทั้งทบทวนถึงวิธีการทำงานในปัจจุบัน ถึงแนวคิดที่มุ่งหวังเพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ และจัดเป็นบันทึกเตือนความจำก่อนการศึกษาดูงาน

2. เตรียมความพร้อมขณะศึกษาดูงาน

2.1 รับฟัง การบรรยายหรือการเล่าถึงประสบการณ์ในการทำงานตลอดจน เทคนิควิธีการทำงานใหม่ๆ

2.2 คิดตาม สร้างแนวความคิดใหม่ โดยมองถึงข้อดีของวิธีการทำงานแบบใหม่ที่ได้เรียนรู้ ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิธีการทำงานแบบปัจจุบัน เพื่อลดปัญหาและเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน

2.3 ถามดู การตั้งคำถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยถามจากสิ่งที่ได้เห็น การตั้งคำถามเป็นการจุดประกายความคิด กระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ในการทำงานถึงเทคนิควิธีการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

2.4 รู้เขียน การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานนั้น นำมาเขียนหรือจดบันทึกย่อเตือนความจำ การเขียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตกลึกจากความรู้ความเข้าใจของตนเอง คือ เขียนตามที่รู้หรือเข้าใจ อาจใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การบันทึกความรู้ด้วย Smart Phone กล้องถ่ายวิดีโอ ซึ่งจะช่วยให้เตือนความจำให้กับตนเอง และถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ได้อีกวิธีหนึ่ง

3. เตรียมความพร้อมหลังศึกษาดูงานเสร็จสิ้น

3.1 ทบทวนความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานของตนเอง

3.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

3.3 จดบันทึกเตือนความจำถึงวิธีการแก้ปัญหาตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ก่อนการศึกษาดูงาน ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ตลอดจนความรู้ใหม่ๆ

3.4 จัดประชุมแต่ละทีมงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันติดตามและประเมินผลความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

3.5 ถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาสู่สาธารณชน เพราะการประชาสัมพันธ์จะทำให้เกิดกลุ่มเครือข่ายที่จะร่วมกันพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา จะทำให้เกิดแนวทาง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบใหม่ สังเคราะห์นวัตกรรมและผลที่เกิดจากการนิเทศภายในที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากหลังสิ้นสุดการนิเทศภายในสถานศึกษาทางผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องร่วมกันสังเคราะห์วิธีการ เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรมที่ทำให้

การนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จแล้วนำไปเผยแพร่ จะทำให้สถานศึกษาอื่นๆ ได้ประโยชน์จากการนิเทศภายในของสถานศึกษา และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขยายผล เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวางแผนนำผลการนิเทศไปพัฒนาต่อยอด ร่วมมือกับทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นฐาน นำผลการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ อาจเป็นเพราะ ผู้รับการนิเทศบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องนำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศกระตือรือร้นและตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกสถานศึกษาต้องกำหนดเป็นนโยบายและดำเนินการตามบทบาทภารกิจของการจัดการศึกษายุคใหม่ โดยตัวบ่งชี้ความสำเร็จมีดังนี้

1. ผู้บริหารตระหนักอยู่เสมอว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญ โดยกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน
2. ผู้บริหารสามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความกระตือรือร้น ตลอดจนเป็นผู้นำทางความคิดและการเปลี่ยนแปลง
3. ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน อุทิศเวลาและเสียสละเพื่องานการจัดการเรียนรู้ตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล
4. ห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อม มีความพร้อมเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนทางการจัดการศึกษายุคใหม่
5. ชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้านและทุกๆ โอกาส
6. เกิดการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. โรงเรียนมีเส้นแนวโน้มของการพัฒนาที่สูงขึ้น เป็นองค์กรต้นแบบมีความเป็นมาตรฐานด้านการเรียนรู้ มุ่งสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศในอนาคต

6. ด้านเทคนิคการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อย คือ สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ให้ยึดหลักแนวคิดในการนิเทศการศึกษา ต่อไปนี้ 1. การนิเทศโดยใช้เทคนิคการสอนงาน (Coaching) หมายถึง การนิเทศ ที่เน้นการชี้แนะเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศให้สูงขึ้น 2. การนิเทศโดยใช้เทคนิคการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) หมายถึง การให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ ให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน 3. การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) หมายถึง การนิเทศโดยใช้กระบวนการพัฒนาช่วยเหลือครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและตรงตามความต้องการของครู โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนแบบตัวต่อตัวอย่างเป็นระบบ 4. การนิเทศโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน (Information Supervision) หมายถึง การนิเทศโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศจากการติดตามตรวจสอบและประเมินผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5. การนิเทศแบบเสริมพลัง (empowerment Supervision) หมายถึง การนิเทศให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองที่มีอยู่แล้วให้เกิดเป็นพลัง 3 ชนิด คือ พลังใจ (Heart) พลังสมอง (Head) และพลังการปฏิบัติ (Hand) 6. การนิเทศโดยใช้เทคโนโลยี (Technology Supervision) หมายถึง การนิเทศทางไกลโดยผ่านระบบ ICT เช่น Facebook Line Video Conference ฯลฯ ทั้งนี้สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยงานวิจัยควรนำมาใช้แก้ปัญหาได้จริงและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะว่าการวิจัยที่ทำในบริบทของชั้นเรียน และมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และมีอิสระทางวิชาการ นี่คือการเป้าหมายสูงสุดในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การอบรม มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ทักษะ และเจตคติ เสริมความรู้ใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สาธิตการเรียนรู้หรือศึกษาเลียนแบบจากผู้เชี่ยวชาญ เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาบรรยาย การทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยครูปรับปรุงการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน บนวัตถุประสงค์เดียวกัน เพราะว่า ความรู้พื้นฐานของการทำวิจัย เทคนิคและวิธีการจัดการวิจัย จะส่งผลทำให้ครูมีความรู้และเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย อันจะนำความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ ซึ่งเทคนิคและวิธีการนิเทศ มีหลายรูปแบบที่สามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษา ได้คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบของการวิจัยแบบใหม่ที่ประยุกต์และเป็นการรวมเอาแนวความคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน การใช้เทคนิคการนิเทศโดยการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เป็นการให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนในกิจกรรมการวิจัย ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา ร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศ
2. ร่วมวางแผนการนิเทศ
3. ร่วมดำเนินการนิเทศ
4. ร่วมรับผลประโยชน์
5. ร่วมติดตามประเมินผลการนิเทศ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ส่งเสริมครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนา เทคนิคกระบวนการการนิเทศ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ สามารถขอคำปรึกษา คำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยอาจใช้วิธีการ Coaching Technique หรือเทคนิค การชี้แนะ เพราะเป็นการชี้ เป็นการบอกทางให้ การแนะเป็นการเสนอแนวทางให้เดินไปสู่ทิศนั้นส่วนการจะเดินไปนั้นหรือจะเลือกเดินอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกของผู้รับการชี้แนะเป็นหลักการชี้แนะ คือ วิธีการในการพัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคลโดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของงานนั้น หรือการช่วยให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ หรือได้รับการฝึกอบรมมาไปสู่การปฏิบัติได้ โดยมีกระบวนการชี้แนะ ดังนี้

1. ขั้นก่อนการชี้แนะ (Pre-Coaching)

ก่อนดำเนินการชี้แนะ มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นหรือจุดเน้นที่ต้องการชี้แนะร่วมกัน เนื่องจากการดำเนินการชี้แนะเน้นไปที่การเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เป็นการทำงานเชิงลึก (Deep Approach) ดังนั้นประเด็นที่ชี้แนะจึงเป็นจุดเล็กๆ แต่เข้มข้น ช่วยให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งแจ่มแจ้ง ทั้งนี้ผู้ชี้แนะและผู้เข้ารับการฝึกแต่ละคนต้องร่วมวางแผนร่วมกันว่าในแต่ละครั้งที่ดำเนินการชี้แนะนั้น จะชี้แนะลงลึกเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ

2. ขั้นการชี้แนะ (Coaching)

ในขั้นของการชี้แนะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ

2.1 การศึกษาด้านทุนเดิม เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะพยายามทำความเข้าใจวิธีคิด วิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดประสบการณ์ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งในขั้นนี้อาจใช้วิธีการต่างๆ กันไปตามสถานการณ์ได้แก่

2.1.1 ให้ผู้เข้ารับการฝึกบอกเล่า อธิบายวิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้น

2.1.2 พิจารณาร่องรอยการทำงานร่วมกัน เช่น แผนการสอน ชิ้นงาน

ของนักเรียน

2.1.3 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

2.2 การให้คุณผู้รับการฝึกประเมินการทำงานของตนเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ทบทวนการทำงานที่ผ่านมาของตนเอง โดยใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ผ่านมา ได้แก่ การสอนที่เพิ่งจบไปแล้ว ชิ้นงานที่นักเรียนเพิ่งทำเสร็จมาใช้ประกอบการประเมิน

2.3 ขั้นต่อยอดประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะมีข้อมูลจากการสังเกตการณ์ทำงานและฟังผู้เข้ารับการฝึกอธิบายความคิดของตนเอง แล้วจึงลงมือต่อยอดประสบการณ์ในเรื่องเฉพาะนั้นเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุปผลการชี้แนะ (Post-coaching) เป็นขั้นตอนที่ผู้ชี้แนะเปิดโอกาสให้ได้สรุปผลการชี้แนะเพื่อให้ได้หลักการสำคัญไปปรับการเรียนการสอนของตนเองต่อไป มีการวางแผนที่จะกลับมาชี้แนะร่วมกันอีกครั้งว่าความรู้ ความเข้าใจใหม่ที่ได้รับการชี้แนะครั้งนี้ จะเกิดผลในทางปฏิบัติเพียงใด รวมไปถึงการตกลงร่วมกันเรื่องให้ความช่วยเหลืออื่น เช่น หาเอกสารมาให้ศึกษา ประสานงานกับบุคคลอื่น

ทั้งนี้ จะเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชี้แนะนั้นเป็นผู้ที่ศึกษา แสวงหาวิธีการ กระบวนการที่เหมาะสมที่สุดมาแนะนำให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สามารถดำเนินกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพบริบท ทรัพยากรของสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน กิจกรรมให้คำปรึกษาแนะนำ กิจกรรมการให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ มีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ประเมินความคิดเห็น ประเมินกระบวนการนิเทศ มีการประชุมการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำ เนื่องจากการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา เทคนิคการนิเทศเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้นิเทศจะต้องคำนึงและมุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน

7. ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้บริหารนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริม ให้ความรู้ ในเรื่องการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ สนับสนุนเกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ ที่ใช้ในการนิเทศอย่างถูกต้องและเหมาะสม ขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศ เช่น ศึกษานิเทศก์ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อ เครื่องมือที่หลากหลายมากขึ้น วิเคราะห์เนื้อหา และความสอดคล้องของสื่อที่มีอยู่ ให้ตรงกับเป้าหมายในการพัฒนา หรือเป้าหมายในการนิเทศ สื่อและเครื่องมือการนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้บริหารนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

1. สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application YouTube Facebook เป็นต้น
2. สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยจะต้องทดลองใช้สื่อและเครื่องมือในสถานศึกษาและใช้จริงแล้วปรับปรุง พัฒนาไปพร้อมกัน ประเมินผลสื่อและเครื่องมือ เป็นแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป เพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถร่วมมือกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่อและเครื่องมือการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้บริหารนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาสื่อและรูปแบบการนิเทศ จัดประชุม สัมมนา ให้ความรู้ ในการผลิตการใช้สื่อการสอน ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน กำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และประชุมรายงานผลการประเมินให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศประกอบการประเมิน เพราะว่า ผู้บริหารในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศภายใน มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ ฉะนั้นความเอาใจใส่ของผู้บริหารจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องมีการประชุมสรุปการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งการสร้างสื่อและเครื่องมือผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะหลักการสร้างเครื่องมือนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ควรตัดสินใจว่าจะเลือกใช้เครื่องมือใดบ้าง โดยพิจารณาจากข้อมูลการศึกษา สภาพปัจจุบันและความต้องการว่ามีปัญหาในเรื่องใด ควรปรับปรุงอย่างไร
2. ศึกษารายละเอียดของสื่อและเครื่องมือ ที่เลือกไว้ในลำดับแรกว่า มีรายละเอียดปลีกย่อยและลักษณะเฉพาะ จุดเด่น จุดด้อยอย่างไร
3. การดำเนินการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยคำนึงถึงเนื้อหา วัตถุประสงค์และรูปแบบการใช้งาน
4. ทดลองใช้สื่อและเครื่องมือทุกชนิดที่สร้างขึ้นมาก่อนใช้จริงต้องนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปทดลองใช้อีกครั้ง ปรับปรุงครั้งที่สอง จึงนำไปใช้จริง ทั้งนี้ให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุด
5. ประเมินสื่อและเครื่องมือ จะต้องประเมินผลว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ใช้แล้วเกิดปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ประชากรได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,346 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยสอบถามเกี่ยวกับ การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ด้านเทคนิคการนิเทศ และด้านสื่อและ

เครื่องมืออินเทค วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบ 3 ทุกมาตรฐาน อยู่ในระดับดีขึ้นไป จำนวน 11 คน ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเขียนเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร สรุปผล ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

1.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ แต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู ให้ความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายใน และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษา ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บรรยายภาคเป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับ ผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือ ผู้รับนิเทศมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ

1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สร้างข้อตกลงร่วมกันในการ กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ประเมินความพึงพอใจของ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตาม โครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ยกย่อง และเชิดชูเกียรติ ผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ จัดทำรายงานผลการ นิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง

1.6 ด้านเทคนิคการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง รองลงมาคือ ผู้นิเทศใช้ศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ น่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในห้องเรียน (Action Research)

1.7 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นิเทศใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศ ภายในสถานศึกษาได้เหมาะสม รองลงมาคือ ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือ การนิเทศ และน้อยที่สุดคือ สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อ และเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป

2. การศึกษาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร สรุปผล ได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผน การนิเทศ โดยรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

2.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ และน้อยที่สุดคือ จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพที่สำรวจ

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา เพื่อวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารไม่ได้ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ

2.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่ได้ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.6 ด้านเทคนิคการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ รองลงมาคือ ผู้นิเทศไม่มีศิลปะในการ

พูด ด้วยความจริงใจ ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถสร้างความมั่นใจ และไม่ได้ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ และน้อยที่สุดคือ ผู้นิเทศขาดการพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการสอน

2.7 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่สรุปผลการใช้สื่อ และเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป รองลงมา คือ ผู้นิเทศไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการ เรียนการสอน และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร

3. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุดคือ ประมวลทางเลือก ในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางการนิเทศภายใน

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ตามความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ เน้นการทำงานเป็นระบบ เนื่องจากการจะดำเนินการนิเทศภายใน สถานศึกษาได้นั้น บุคลากรทุกท่านจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการนิเทศ เพื่อให้ สามารถทำงานร่วมกันบนเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน ต้องศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาโดยตรง การนิเทศภายในสถานศึกษานั้นจัดอยู่ในด้านวิชาการ จากประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญ เสนอว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน และการนิเทศ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการนิเทศ จึงจะ สามารถนำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มาร่วมอภิปรายเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา การปฏิบัติงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เนื่องจาก ข้อมูลในปัจจุบันมีความหลากหลาย ผู้บริหารและครูต้องคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยประมวลผล

ข้อมูล เช่น Data Processing Systems (DP), Management Information Systems (MIS), Decision Support Systems (DSS), Executive Information Systems หรือ Executive's DSS (EIS), Expert Systems (ES) และที่สำคัญควรพัฒนาระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ Application ในระบบ Android และ IOS จะทำให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรทำงานกันเป็นทีมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหารในการพัฒนาระบบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จึงจะทำให้การประมวลผลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน และกำหนดทิศทางการนิเทศภายในสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนวทางพัฒนาการทำงานเป็นทีม โดยเน้นแนวทางพัฒนา ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การนิเทศที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ที่ต้องการทำให้สถานศึกษาบรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังไว้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามภารกิจของสถานศึกษา

2. ความเปิดเผยต่อกันและการเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ เป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูจะต้องแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา แก้ปัญหาการนิเทศอย่างเต็มที่และจริงจัง เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานนิเทศร่วมกันเป็นอย่างดี โดยมีการเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลอื่นในด้านความต้องการ ความคาดหวัง ความชอบหรือไม่ชอบ ความรู้ ความสามารถ รวมถึงความสนใจ ความถนัด จุดเด่นจุดด้อยและอารมณ์รวมทั้งความรู้สึกความสนใจในสัปดาห์

3. การสนับสนุนการนิเทศและความไว้วางใจต่อกัน ผู้บริหารและครูในทีมจะต้องไว้วางใจ ซ้ำกันและกัน โดยแต่ละคนมีเสรีภาพแสดงความคิดเห็นการนิเทศอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ต้องกลัวว่าได้รับผลร้ายที่จะมีต่อตนเองมาภายหลัง สามารถทำให้เกิดการเปิดเผยต่อกัน และกล้าที่จะเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

4. ความร่วมมือในการนิเทศและการให้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ผู้นำของผู้บริหารและครู หรือทีมจะต้องทำงานอย่างหนักในอันที่จะทำให้เกิดความร่วมมือดังนี้

4.1 การสร้างความร่วมมือการนิเทศกับครู ในการสร้างความร่วมมือเพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีบุคคลอยู่สองฝ่ายคือ ผู้ขอความร่วมมือและผู้ให้ความร่วมมือ ความร่วมมือจะเกิดขึ้นได้เมื่อฝ่ายผู้ให้เต็มใจและยินดีจะให้ความร่วมมือ เหตุผลที่ทำให้ขาดความร่วมมือไม่ช่วยเหลือกัน คือ การขัดผลประโยชน์ ไม่อยากให้คนอื่นได้ดีกว่า สัมพันธภาพไม่ดี วัตถุประสงค์ของทั้งสองฝ่ายไม่ตรงกัน ไม่เห็นด้วยกับวิธีทำงาน ขาดความพร้อมที่จะร่วมมือ หรืองานที่ขอความร่วมมือนั้นเสี่ยงมากเกินไป หรือเพราะความไม่รับผิดชอบต่อผลงานส่วนรวม

4.2 การขัดแย้ง หมายถึง ความไม่ลงรอยกันตามความคิดในการนิเทศ หรือการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างสองคนขึ้นไปหรือระหว่างกลุ่ม โดยมีลักษณะที่ไม่สอดคล้อง

ขัดแย้ง ขัดขวาง ไม่ถูกกัน จึงทำให้ความคิดหรือการทำการกิจกรรมการนิเทศร่วมกันนั้นเสียหาย หรือดำเนินไปได้ยาก ไม่ราบรื่น ทำให้การทำงานเป็นทีมลดลง นับเป็นปัญหา อุปสรรคที่สำคัญยิ่ง

4.2.1 สาเหตุของความขัดแย้ง ผลประโยชน์ขัดกัน

4.2.2 ความคิดไม่ตรงกัน หรือ องค์กรขัดแย้งกัน

4.2.3 ความรู้ความสามารถต่างกัน ทำให้มีลักษณะการทำงานต่างกัน

4.2.4 การเรียนรู้ต่างกัน ประสบการณ์ที่มีมาไม่เหมือนกัน

4.2.5 เป้าหมายต่างกัน

4.3 วิธีแก้ความขัดแย้ง การแก้ความขัดแย้งเป็นเรื่องของทักษะเฉพาะ

บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานเป็นทีม ควรใช้วิธีการแก้ปัญหาร่วมกันไม่พูดในลักษณะที่แปลความหรือมุ่งตัดสินความไม่พูดในเชิงวิเคราะห์ไม่พูดในลักษณะที่แสดงตนเหนือกว่าผู้อื่น หรือไม่พูด ในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวด เสียหน้า อับอาย เจ็บใจ หรือการพยายามพูดหาประเด็นความขัดแย้ง ไม่กล่าวโจมตีว่าใครผิดใครถูก

5. กระบวนการการนิเทศ และการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม งานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูควรจะต้องคิดถึงผลงานเป็นอันดับแรก การตัดสินใจสั่งการเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของการบริหารงานนิเทศ ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะมีส่วนในการตัดสินใจ วิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจหลายวิธีคือ ผู้บริหารตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ โดยไม่ต้องซักถามคนอื่น หรือผู้บริหารจะรับฟังความคิดเห็นก่อนตัดสินใจ กล่าวคือ ผู้บริหารยังคงตัดสินใจด้วยตนเอง แต่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและข้อมูลอื่นๆ ที่ผู้บริหารได้รับมาจากสมาชิกของทีม บางครั้งผู้บริหารอาจจะตัดสินใจร่วมกับทีมงานที่คัดเลือกมา โดยที่ผู้บริหารนำเอาปัญหาการนิเทศให้ครูอภิปรายแล้วให้ผู้บริหารและครูตัดสินใจร่วมกัน ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

5.1 ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเหตุผลของการนิเทศ สำหรับการตัดสินใจ

5.2 วิเคราะห์ลักษณะของปัญหาการนิเทศ ที่จะตัดสินใจ

5.3 ตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหาการนิเทศ โดยพิจารณาถึงผลที่อาจเกิดตามมาด้วย

5.4 การนำผลการตัดสินใจการนิเทศไปปฏิบัติ

6. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ผู้นำหรือหัวหน้าทีมควรทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะ ประเด็นที่สำคัญ ในการทำงานตามบทบาทของผู้นำ คือการแบ่งงานกระจายงานให้สมาชิกทุกกลุ่มตามความรู้ ความสามารถสำหรับสมาชิกของทีมงานที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำ ต้องพร้อมที่จะทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายโดยการให้การสนับสนุนนำทีมให้ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมให้มีบรรยากาศที่ดีในการนิเทศและการทำงานเป็นทีม

7. การตรวจสอบทบทวนผลงานและวิธีในการนิเทศ ทีมงานที่ดีไม่เพียงแต่ดูจากลักษณะของทีมและบทบาทที่มีอยู่ในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ต้องดูวิธีการที่ทำงานด้วยการทบทวนงาน แนะนำให้ทีมงานได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ทำรู้จักคิด การได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศของแต่ละคนหรือของทีม

8. การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ควรรวบรวมทักษะต่างๆ ของแต่ละคนในการบริหารและการนิเทศ ซึ่งการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามักจะมองในเรื่องทักษะและความรู้ที่แต่ละคน โดยการฝึกอบรมพัฒนาคนให้มีความสามารถสูงขึ้นอันจะมีผลดีในการนิเทศ

ดังนั้นผู้เชี่ยวชาญจึงเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทำงานเป็นทีมโดยร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของการนิเทศภายในสถานศึกษา และเชิญผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมรับฟังผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้เสนอให้ผู้บริหารเน้นการมีส่วนร่วมของครูและผู้บริหาร มีการประชุมกันระหว่างผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เนื่องจาก ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษานั้น มีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากมาย การจะทำงานเพียงลำพังย่อมไม่เกิดผลอย่างแน่นอน จึงจำเป็นที่จะต้องประชุมร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการวิเคราะห์แนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรเน้นการมีส่วนร่วม ต้องอาศัยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางพัฒนา โดยเน้นการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล และสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและทรัพยากรการศึกษา ย่อมเกิดผลดีต่อสถานศึกษา และที่สำคัญผู้บริหารควรติดตามนโยบายของภาครัฐ เพราะกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องปฏิบัติตามนโยบาย และเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและกำหนดกระบวนการจัดการศึกษา จึงจะส่งผลต่อการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นอกจากนี้ จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญยังเสนอต่ออีกว่า ในการวิเคราะห์แนวนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษานั้น ควรศึกษาสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการหาสภาพปัญหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่ดีที่สุด โดยสำรวจความต้องการของคณะครูถึงความต้องการการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพราะว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับการนิเทศด้วยเป็นสำคัญ และสิ่งสำคัญต้องมีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและคณะครู เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาที่แท้จริง เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษาจะต้องเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับคุณครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยนำเอานโยบายสำนักงานเขตพื้นที่และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดทางเลือก วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะวางแนวนโยบายในการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่เป็นจริงสามารถนำไปวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ ในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ แนวทางพัฒนา โดยกล่าวว่า การวางแผนการนิเทศเป็นการนำปัญหาและความต้องการ กำหนด รายละเอียดของกิจกรรมในการจัดทำแผนนิเทศ ดังนี้

1. กำหนดแนวทาง/วิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ตามความ ต้องการและจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา วิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. เลือกแนวทาง/วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง

3. วางแผนการดำเนินงานพัฒนา

3.1 การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

3.2 สร้างคณะนิเทศ เป็นทีมงานในการนิเทศร่วมกัน

3.3 กำหนดประเด็นการนิเทศ เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะนิเทศ

3.4 กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ ที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา

3.5 กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพ ปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ การ Coaching & Mentoring ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การใช้ Conference การใช้ Video Line, YouTube, Meet, Facebook Live เป็นต้น

4. จัดทำแผนนิเทศ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนะให้ผู้บริหารเน้นพัฒนาบุคลากร ดังนี้ แต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนิเทศภายใน

สถานศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม เนื่องจากระยะเวลาการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญไม่ควรเร่งรีบดำเนินการหรือดำเนินการเนิ่นนานเกินไปเพื่อคุณภาพของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน วิเคราะห์วางแผนงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจาก เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดเตรียมขึ้น จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในเป็นรายสัปดาห์ รายเดือนที่ชัดเจน จากประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญ เสนอว่า เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามวัตถุประสงค์ ควรจัดทำปฏิทินให้ชัดเจนถึงการดำเนินกิจกรรมทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน เนื่องจากคู่มือการนิเทศเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน เพื่อให้ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เลือกใช้วิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเรื่องการนิเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา เนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะสามารถทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้ฝึกลงมือปฏิบัติ ได้ทราบถึงประโยชน์ แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างเป็นรูปธรรม และต้องตรวจสอบ ประเมินผลคู่มือการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการวางแผนการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบ ด้านการวางแผน เพื่อให้การดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปตามแผนงานที่ได้จัดเตรียมไว้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนการนิเทศภายใน หรือโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อตั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งสถานศึกษา จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรม หรือชี้แจง ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ นโยบาย ขั้นตอน เป้าหมาย กระบวนการและวิธีดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในเป็นไปเพื่อการพัฒนา ขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการวางแผนการนิเทศ เนื่องจาก การประชุม อบรม เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการทำความเข้าใจกันระหว่างผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษากับผู้รับการนิเทศโดยตรง จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานนิเทศให้เป็นปัจจุบัน ผู้บริหาร

ผู้นิเทศ และคณะครู ควรปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ผู้บริหารกำกับ ติดตาม การนิเทศภายใน สถานศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยการวางแผนการนิเทศที่ดี ต้องประกอบด้วย

1. การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของการนิเทศ
2. การวางแผนการนิเทศ
3. การสร้าง/เลือกเครื่องมือและเทคนิคการนิเทศ
4. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
5. การสรุปรายงานผลการนิเทศ

3.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อย คือ ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การ ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยรู้หน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ โดยครูผู้สอน หรือผู้รับการนิเทศ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่บันดาลให้การนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะครูเป็นผู้ปฏิบัติย่อมทราบปัญหาต่างๆ ได้ดี หากปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากครูผู้สอน การนิเทศภายในสถานศึกษาจะไม่บรรลุ โดยบทบาท ของครูผู้สอนในการนิเทศภายใน ดังนี้

1. ร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดทำแผนการนิเทศภายใน
2. ยอมรับบทบาทของผู้นิเทศ โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและนำ ข้อนิเทศไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล
3. สนใจและกระตือรือร้นในการนำแนวทางที่ได้รับจากการนิเทศไปปรับปรุง การเรียนการสอน แก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานที่รับผิดชอบ
4. ให้ความร่วมมือในการนิเทศ เช่น ร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการสอน ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนิเทศแก่ผู้นิเทศ
5. ร่วมปรึกษากับผู้บริหารและผู้นิเทศ เมื่อพบปัญหาระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนางานวิชาการ

6. เป็นผู้นิเทศการศึกษาในเรื่องที่ถนัด หรือมีความชำนาญพิเศษตามที่ได้มอบหมาย โดยทางผู้บริหารต้องกำหนด วัน เวลา สถานที่ ให้เอื้อต่อบรรยากาศของการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ผู้นิเทศได้ทราบถึงปฏิทินการนิเทศและวิธีการนิเทศ เนื่องจาก การกำหนดแนวทาง กำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่ชัดเจนจะทำให้การนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จัดการประชุมหรือพูดคุยหลังการจัดกิจกรรมการนิเทศโดยทันที จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดกลุ่มสนทนาวิชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากรภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาวิชาการ มีโครงการอบรมพัฒนาผู้นิเทศภายในสถานศึกษา

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานนิเทศภายใน เนื่องจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประชุมทำความเข้าใจให้กับคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ทำให้คณะครูและบุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ จึงขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ จึงจำเป็นต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจะสามารถ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แทนผู้บริหารในบางเวลาและโอกาสที่เหมาะสม จัดครูเข้าร่วมกลุ่มการทำงานตามความสามารถและความถนัด ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีในการปฏิบัติงาน เพราะคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะเข้าใจและปฏิบัติงานได้ตามแนวทางที่ได้กำหนด ร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติการนิเทศ รับทราบปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศแล้วนำปัญหาความต้องการมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะขั้นตอนในการประชุมการนิเทศ ซึ่งมีดังนี้

1. ขั้นเริ่มต้น

1.1 ผู้นิเทศรับทราบปัญหาจากผู้รับการนิเทศแล้วสนทนาสอบถามเรื่องราวที่เป็นปัญหานั้นๆ

1.2 ผู้นิเทศศึกษาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขจากเอกสารตำรา หรือจากประสบการณ์ หรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาปัญหาร่วมกัน

2. ขั้นตอนอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

2.1 ผู้นิเทศนำอภิปรายถึงปัญหาของผู้รับการนิเทศ

2.2 ผู้รับการนิเทศร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและ
ผู้นิเทศตัดสินใจแก้ไขปัญหากล่าวกับผู้รับการนิเทศ หรืออาจร่วมกันตัดสินใจทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
เพื่อนำไปดำเนินการต่อ

3.4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ ประเมินผลรวม
ของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็น
ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ เนื่องจากการ
ประเมินผลจำเป็นต้องมีส่วนร่วมและทำงานอย่างเป็นระบบกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
โดยมียุทธศาสตร์ คือ การมีส่วนร่วม และการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยการมีส่วนร่วมเป็นการทำงาน
ร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศที่มีทั้งผู้ร่วมคิด ร่วมทำ การช่วยเหลือพึ่งพากันด้วยปฏิสัมพันธ์
อันดีต่อกัน ให้เกียรติและจริงใจต่อกัน ซึ่งการทำงานด้วยหลักการมีส่วนร่วม มีคุณลักษณะสำคัญ
5 ประการ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศการศึกษาซึ่งมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม

1.1 การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

1.2 การสร้างภาพพจน์การทำงานที่ดีเลิศ

1.3 การสร้างปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำงาน

1.4 การสร้างศูนย์รวมการป้องกัน การแก้ไขและการพัฒนางาน

1.5 การสร้างเครือข่ายการร่วมคิด ร่วมทำรับผลประโยชน์ และเผยแพร่

งาน

โดยมีลักษณะการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

2. การสร้างเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ

3. การกำหนดเป้าหมาย/ผลสำเร็จร่วมกัน

4. การพิจารณาบุคลากร/คณะบุคลากรร่วมรับผิดชอบ
5. การพิจารณา/หาวิธีการดำเนินงานการกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อสู่เป้าหมายที่ต้องการ
6. การหาวิธีการเสริมแรงจูงใจให้รางวัลแก่ผู้ทำงาน
7. การกำหนดแนวทางการนิเทศภายในติดตามประเมินผลการ

ทำงานร่วมกัน

2. การทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ปัญหาตามต้องการจำเป็น
 - 2.2 วิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหา/พัฒนา
 - 2.3 เลือกทางเลือกที่เหมาะสมและวางแผน
 - 2.4 ดำเนินการตามแผน
 - 2.5 ประเมินผลการดำเนินงาน

โดยทั้งหมดนี้จะเป็นแนวทางที่จะพัฒนาการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการปฏิบัติงานนิเทศ เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา และนำปัญหา อุปสรรคร่วมกันหาแนวทางแก้ไข การประเมินผลจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการนิเทศนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรในหลายรูปแบบ และหลายช่องทาง เนื่องด้วยในปัจจุบันการประเมินผลการนิเทศ ผู้นิเทศสามารถนำเสนอผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้ง Facebook Line Google Drive Website ผู้รับการนิเทศจะสามารถเข้าถึงผลการนิเทศได้ถูกต้องและรวดเร็ว การติดตามของผู้บริหารต้องติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จ โดยวางแผนการประเมินให้ครอบคลุมทั้ง 3 ระยะ เนื่องจากการประเมินผลที่ดีควรประเมินผลให้ครบวงจร ด้วยการประเมินทั้ง 3 ระยะ โดยประเมินผลก่อนดำเนินงาน เพื่อประเมินความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นของผู้รับการนิเทศ เพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการนิเทศภายในสถานศึกษา นำสารสนเทศเบื้องต้นไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสสำเร็จตามเป้าหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินหลังการดำเนินงานเสร็จ เพื่อศึกษาความยั่งยืนของผลลัพธ์ตลอดจนการบรรลุจุดหมายในเชิงผลกระทบของการนิเทศภายในสถานศึกษา แล้วจัดทำแบบประเมินผลก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการประเมินทุกครั้ง นำผลทุกระยะของการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากคือ สถานศึกษาขาดการประชุม
ชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประเมินผลการนิเทศ ตามความคิดเห็น
ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ควรมีการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผล
การปฏิบัติงานเป็นระยะ และต่อเนื่อง เพราะการกำกับ และติดตามการปฏิบัติงานจะทำให้ได้ข้อมูล
สารสนเทศที่จำเป็นแล้วใช้ข้อมูลเหล่านั้นแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลงานเป็นไปตาม
แผนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด แล้วจึงจัดประชุมชี้แจงผลที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศต่อผู้รับ
นิเทศตามแผนงาน ประเมินความคิดเห็นเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการ
นิเทศการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้รับการนิเทศ
ร่วมสรุปและประเมินผลการนิเทศภายในร่วมกันหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมประเมินผลการ
นิเทศภายในสถานศึกษา เพราะว่า การจัดประชุมชี้แจงโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ผู้นิเทศและ
ผู้รับนิเทศจะได้เข้าใจถึงหลักการหรือแก่นแท้ของความรู้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาและสามารถ
นำมาประยุกต์ใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุด ทางผู้บริหารหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา
Application สำหรับรายงานผลการนิเทศ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับข้อมูลประเมินผล
รายงานผลต่างๆ โดยสรุปการประเมินผลการนิเทศ สถานศึกษาควรปฏิบัติดังนี้

1. ประชุมเพื่อวางแผนการประเมินผลการนิเทศภายใน
2. กำหนดวิธีการประเมินผลการนิเทศภายในร่วมกัน
3. ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการประเมินผลการนิเทศภายใน
4. ประเมินผลก่อนการนิเทศภายใน
5. ประเมินผลระหว่างการนิเทศภายใน
6. ประเมินผลหลังการนิเทศภายใน
7. ระดมความคิดเห็นจากครูในการประเมินผลการนิเทศภายใน
8. รวบรวมผลการจากการประเมิน และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการ
พัฒนาการนิเทศภายใน
9. สรุปผลการประเมินและรายงานผลการนิเทศภายในให้ครูในโรงเรียนทราบ
10. นำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและ
พัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป

3.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุดคือ จัดทำรายงาน ผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ตามความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผล การนิเทศร่วมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา เนื่องจากการจัดกิจกรรมหรือการสัมมนาเป็นการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิด วิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการ พัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป โดยนำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่าง เป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่เพื่องานต่อ การเข้าถึงผลการนิเทศ เนื่องจากการเผยแพร่ผลการนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถทำให้กลุ่ม เครือข่าย สถานศึกษาที่สนใจ หรือสำนักงานเขตพื้นที่ นำเป็นไปตัวอย่างให้กับหลายๆสถานศึกษาได้ แนวทางในการพัฒนาต่อยอดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรจัด กิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษานอกสถานที่โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนพระราชทาน เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้ ผู้เชี่ยวชาญยังได้ เสนอแนะการศึกษาดูงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. เตรียมความพร้อมก่อนศึกษาดูงาน

1.1 ความพร้อมในเรื่องสภาพร่างกาย ให้สมบูรณ์แข็งแรง

1.2 สร้างทัศนคติเชิงบวก ให้เกิดความรู้สึที่ดีในการศึกษาดูงาน ด้วยการ มองเห็นถึงข้อดีในการศึกษาดูงาน หน่วยงานที่จะศึกษาดูงาน หรือกิจกรรมที่จัดร่วมในการศึกษาดูงาน รวมทั้งผลที่ได้รับกับตนเอง ทีมงาน และหน่วยงาน

1.3 ตั้งประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานปัจจุบัน รวมทั้งทบทวนถึง วิธีการทำงานในปัจจุบัน ถึงแนวคิดที่มุ่งหวังเพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการทำงานให้เกิด ประสิทธิภาพ และจดเป็นบันทึกเตือนความจำก่อนการศึกษาดูงาน

2. เตรียมความพร้อมขณะศึกษาดูงาน

2.1 รับฟัง การบรรยายหรือการเล่าถึงประสบการณ์ในการทำงาน ตลอดจนเทคนิควิธีการทำงานใหม่ๆ

2.2 คิดตาม สร้างแนวความคิดใหม่ โดยมองถึงข้อดีของวิธีการทำงานแบบใหม่ที่ได้เรียนรู้ ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิธีการทำงานแบบปัจจุบัน เพื่อลดปัญหาและเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน

2.3 ถามดู การตั้งคำถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยถามจากสิ่งที่ได้เห็น การตั้งคำถามเป็นการจุดประกายความคิด กระตุ้นให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ในการทำงานถึงเทคนิควิธีการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

2.4 รู้เขียน การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานนั้น นำมาเขียนหรือจดบันทึกย่อเตือนความจำ การเขียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะตกลึกจากความเข้าใจของตนเอง คือ เขียนตามที่รู้หรือเข้าใจ อาจใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วย เช่น การบันทึกความรู้ด้วย Smart Phone กล้องถ่ายวิดีโอ ซึ่งจะช่วยให้เตือนความจำให้กับตนเอง และถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ได้อีกวิธีหนึ่ง

3. เตรียมความพร้อมหลังศึกษาดูงานเสร็จสิ้น

3.1 ทบทวนความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานของตนเอง

3.2 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

3.3 จดบันทึกเตือนความจำถึงวิธีการแก้ปัญหาตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ก่อนการศึกษาดูงาน ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ตลอดจนความรู้ใหม่ๆ

3.4 จัดประชุมแต่ละทีมงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันติดตามและประเมินผลความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

3.5 ถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือ สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาสู่สาธารณชน เพราะการประชาสัมพันธ์จะทำให้เกิดกลุ่มเครือข่ายที่จะร่วมกันพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา จะทำให้เกิดแนวทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบใหม่ สังเคราะห์นวัตกรรมและผลที่เกิดจากการนิเทศภายในที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากหลังสิ้นสุดการนิเทศภายในสถานศึกษาทางผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องร่วมกันสังเคราะห์วิธีการ เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรมที่ทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จแล้วนำไปเผยแพร่ จะทำให้สถานศึกษา

อื่นๆ ได้ประโยชน์จากการนิเทศภายในของสถานศึกษา และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขยายผล เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวางแผนนำผลการนิเทศไปพัฒนาต่อยอด ร่วมมือกับทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นฐาน นำผลการ จัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ อาจ เป็นเพราะ ผู้รับการนิเทศบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้อง นำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้ ผู้รับการนิเทศกระตือรือร้นและตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะการ นิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกสถานศึกษาต้องกำหนด เป็นนโยบายและดำเนินการตามบทบาทภารกิจของการจัดการศึกษายุคใหม่ โดยตัวบ่งชี้ความสำเร็จ มีดังนี้

1. ผู้บริหารตระหนักอยู่เสมอว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นภารกิจหลัก อย่างหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญ โดยกำหนดเป็นนโยบายสู่การปฏิบัติที่ ชัดเจน
2. ผู้บริหารสามารถแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความกระตือรือร้น ตลอดจนเป็นผู้นำทางความคิดและการเปลี่ยนแปลง
3. ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน อุทิศเวลาและเสียสละเพื่องานการจัดการ เรียนรู้ตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล
4. ห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อม มีความพร้อม เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนทางการจัดการศึกษายุคใหม่
5. ชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้านและทุกๆ โอกาส
6. เกิดการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. โรงเรียนมีเส้นแนวโน้มของการพัฒนาที่สูงขึ้น เป็นองค์กรต้นแบบมีความ เป็นมาตรฐานด้านการเรียนรู้ มุ่งสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศในอนาคต

3.6 ด้านเทคนิคการนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยคือ สนับสนุนการทำวิจัย เชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ให้ยึดหลักแนวคิดในการนิเทศการศึกษา ต่อไปนี้ 1) การนิเทศโดยใช้เทคนิคการสอนงาน (Coaching) หมายถึง การนิเทศที่เน้นการชี้แนะเพื่อพัฒนาผลการปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศให้สูงขึ้น 2) การนิเทศโดยใช้เทคนิคการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) หมายถึง การให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ ให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน 3) การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) หมายถึง การนิเทศโดยใช้กระบวนการพัฒนาช่วยเหลือครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและตรงตามความต้องการของครู โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนแบบตัวต่อตัวอย่างเป็นระบบ 4) การนิเทศโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน (Information Supervision) หมายถึง การนิเทศโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศจากการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การนิเทศแบบเสริมพลัง (Empowerment Supervision) หมายถึง การนิเทศให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองที่มีอยู่แล้วให้เกิดเป็นพลัง 3 ชนิด คือ พลังใจ (Heart) พลังสมอง (Head) และพลังการปฏิบัติ (Hand) 6) การนิเทศโดยใช้เทคโนโลยี (Technology Supervision) หมายถึง การนิเทศทางไกลโดยผ่านระบบ ICT เช่น Facebook Line Video Conference ฯลฯ ทั้งนี้สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยงานวิจัยควรนำมาใช้แก้ปัญหาได้จริงและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะว่า การวิจัยที่ทำในบริบทของชั้นเรียน และมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และมีอิสระทางวิชาการ นี่คือเป้าหมายสูงสุดในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การอบรม มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ทักษะ และเจตคติ เสริมความรู้ใหม่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สาธิตการเรียนรู้หรือศึกษาเลียนแบบจากผู้เชี่ยวชาญ เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาบรรยาย การทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยครูปรับปรุงการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน บนวัตถุประสงค์เดียวกัน เพราะว่า ความรู้พื้นฐานของการทำวิจัย เทคนิคและวิธีการจัดการวิจัย จะส่งผลทำให้ครูมีความรู้และเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย อันจะนำความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ ซึ่งเทคนิคและวิธีการนิเทศ มีหลายรูปแบบที่สามารถนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาได้ คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบของการวิจัยแบบใหม่ที่ประยุกต์และเป็นการรวมเอาแนวความคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน การใช้เทคนิคการนิเทศโดยการวิจัยแบบมีส่วนร่วม เป็นการให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอนในกิจกรรมการวิจัย ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา ร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินการจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัย จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาการนิเทศ
2. ร่วมวางแผนการนิเทศ
3. ร่วมดำเนินการนิเทศ
4. ร่วมรับผลประโยชน์
5. ร่วมติดตามประเมินผลการนิเทศ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือ ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศ ใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ส่งเสริมครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมพัฒนา เทคนิคกระบวนการการนิเทศ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ สามารถขอคำปรึกษา คำชี้แนะ จากผู้เชี่ยวชาญ โดยอาจใช้วิธีการ Coaching Technique หรือ เทคนิค การชี้แนะ เพราะเป็นการชี้ เป็นการบอกทางให้ การแนะเป็นการเสนอแนวทางให้เดินไปสู่ทิศนั้นส่วนการจะเดินไปนั้นหรือจะ เลือกเดินอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจเลือกของผู้รับการชี้แนะเป็นหลักการชี้แนะ คือ วิธีการในการ พัฒนาสมรรถภาพการทำงานของบุคคลโดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของงานนั้น หรือการช่วยให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ หรือได้รับการฝึกอบรมมาไปสู่การปฏิบัติได้ โดยมีกระบวนการการชี้แนะ ดังนี้

1. ขั้นก่อนการชี้แนะ (Pre-Coaching)

ก่อนดำเนินการชี้แนะ มีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นหรือจุดเน้นที่ ต้องการชี้แนะร่วมกัน เนื่องจากการดำเนินการชี้แนะเน้นไปที่การเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เป็นการทำงานเชิงลึก (Deep approach) ดังนั้นประเด็นที่ชี้แนะจึงเป็นจุดเล็กๆ แต่เข้มข้น ช่วยให้ เข้าใจอย่างลึกซึ้งแจ่มแจ้ง ทั้งนี้ผู้ชี้แนะและผู้เข้ารับการฝึกแต่ละคนต้องร่วมวางแผนร่วมกันว่าในแต่ละ ครั้งที่ดำเนินการชี้แนะนั้น จะชี้แนะลงลึกเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ

2. ขั้นการชี้แนะ (Coaching)

ในขั้นของการชี้แนะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้น คือ

2.1 การศึกษาต้นทุนเดิม เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะพยายามทำความเข้าใจวิธีคิด วิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลในการต่อยอดประสบการณ์ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งในขั้นนี้อาจใช้วิธีการต่างๆ กันไปตามสถานการณ์ได้แก่

2.1.1 ให้ผู้เข้ารับการฝึกบอกเล่า อธิบายวิธีการทำงานและผลที่เกิดขึ้น

2.1.2 พิจารณาร่องรอยการทำงานร่วมกัน เช่น แผนการสอน ชิ้นงานของนักเรียน

2.1.3 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

2.2 การให้คุณผู้รับการฝึกประเมินการทำงานของตนเอง เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกได้ทบทวนการทำงานที่ผ่านมาของตนเอง โดยใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมที่ผ่านมา ได้แก่ การสอนที่เพิ่งจบไปแล้ว ชิ้นงานที่นักเรียนเพิ่งทำเสร็จมา ใช้ประกอบการประเมิน

2.3 ขั้ต่อยอดประสบการณ์ เป็นขั้นที่ผู้ชี้แนะมีข้อมูลจากการสังเกตการณ์ทำงานและฟังผู้เข้ารับการฝึกอธิบายความคิดของตนเอง แล้วจึงลงมือต่อยอดประสบการณ์ในเรื่องเฉพาะนั้นเพิ่มเติม

3. ขั้นสรุปผลการชี้แนะ (Post-coaching) เป็นขั้นตอนที่ผู้ชี้แนะเปิดโอกาสให้ได้สรุปผลการชี้แนะเพื่อให้ได้หลักการสำคัญไปปรับการเรียนการสอนของตนเองต่อไป มีการวางแผนที่จะกลับมาชี้แนะร่วมกันอีกครั้งว่าความรู้ ความเข้าใจใหม่ที่ได้รับการชี้แนะครั้งนี้ จะเกิดผลในทางปฏิบัติเพียงใด รวมไปถึงการตกลงร่วมกันเรื่องให้ความช่วยเหลืออื่น เช่น หาเอกสารมาให้ศึกษา ประสานงานกับบุคคลอื่น

ทั้งนี้ จะเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชี้แนะนั้นเป็นผู้ที่ศึกษา แสวงหาวิธีการ กระบวนการ ที่เหมาะสมที่สุดมาแนะนำให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สามารถดำเนินกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพบริบท ทรัพยากรของสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน กิจกรรมให้คำปรึกษาแนะนำ กิจกรรมการให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ มีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ประเมินความคิดเห็น ประเมินกระบวนการนิเทศ มีการประชุมการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำ เนื่องจาก การพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา เทคนิคการนิเทศเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้นิเทศจะต้องคำนึงและมุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน

3.7 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ

จากสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุดคือ สรุปลงการใช้สื่อและเครื่องมือ การนิเทศกับผู้บริหารนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป

แนวทางการพัฒนาสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริม ให้ความรู้ ในเรื่องการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ สนับสนุน เกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ ที่ใช้ในการนิเทศอย่างถูกต้องและเหมาะสม ขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความ เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ เช่น ศึกษานิเทศก์ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ เพื่อพัฒนา และปรับปรุงการใช้สื่อ เครื่องมือที่หลากหลายมากขึ้น วิเคราะห์เนื้อหา และความสอดคล้องของสื่อที่ มีอยู่ ให้ตรงกับเป้าหมายในการพัฒนา หรือเป้าหมายในการนิเทศ สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้บริหาร นิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็น แนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ โดย ผู้เชี่ยวชาญเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

1. สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะการนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ใน รูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application, YouTube, Facebook, Zoom, Microsoft Teams เป็นต้น

2. สร้างเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและ พัฒนาตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็น เครื่องมือที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ ในการแก้ปัญหา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

โดยจะต้องทดลองใช้สื่อและเครื่องมือในสถานศึกษาและใช้จริงแล้วปรับปรุง พัฒนาไปพร้อมกัน ประเมินผลสื่อและเครื่องมือ เป็นแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป เพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถร่วมมือกับบุคลากรภายใน สถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนา ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ

จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ
ไม่สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศ
ในครั้งต่อไป

แนวทางพัฒนาปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเทคนิคการนิเทศ ตามความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาสื่อและ
รูปแบบการเรียนการสอน จัดประชุม สัมมนา ให้ความรู้ ในการผลิตการใช้สื่อการสอน ส่งเสริมให้ผู้รับ
การนิเทศพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน กำกับติดตามและประเมินผล
อย่างต่อเนื่อง และประชุมรายงานผลการประเมินให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อนำ
ข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปผลการใช้สื่อ
และเครื่องมือนิเทศประกอบการประเมิน เพราะว่า ผู้บริหารในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา เป็นหัวใจ
สำคัญของการจัดการนิเทศภายใน มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ ฉะนั้น
ความเอาใจใส่ของผู้บริหารจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในอย่างยิ่ง
จึงจำเป็นต้องมีการประชุมสรุปการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งการสร้างสื่อ
และเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะหลักการสร้างเครื่องมือนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ควรตัดสินใจว่าจะเลือกใช้เครื่องมือใดบ้าง โดยพิจารณาจากข้อมูล
การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการว่ามีปัญหาในเรื่องใด ควรปรับปรุงอย่างไร
2. ศึกษารายละเอียดของสื่อและเครื่องมือ ที่เลือกไว้ในลำดับแรกว่า
มีรายละเอียดปลีกย่อยและลักษณะเฉพาะ จุดเด่น จุดด้อยอย่างไร
3. การดำเนินการสร้างสื่อและเครื่องมือ โดยคำนึงถึงเนื้อหา วัตถุประสงค์และ
รูปแบบการใช้งาน
4. ทดลองใช้สื่อและเครื่องมือทุกชนิดที่สร้างขึ้นมาก่อนใช้จริงต้องนำไป
ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปทดลองใช้อีกครั้ง ปรับปรุงครั้งที่สอง
จึงนำไปใช้จริง ทั้งนี้ให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุด
5. ประเมินสื่อและเครื่องมือ จะต้องประเมินผลว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์
ที่ตั้งไว้หรือไม่ ใช้แล้วเกิดปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจในกระบวนการนิเทศมากขึ้น นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้กำหนดให้การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมิน จึงทำให้ผู้บริหารต้องใส่ใจในกระบวนการนิเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับขวัญธร รุ่งรัตน์ (2558, หน้า 57) ที่ทำการศึกษานโยบายการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษาในอำเภอยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับรุ่งทิพย์ ทานู (2558, หน้า 77) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยอภิปรายรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้ทราบและเข้าใจแนวทางไปในทางเดียวกัน อันจะเป็นผลทำให้เกิดความเข้าใจกันและลดการเกิดปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับพัทธธีรา โยธราช (2559, หน้า 70) ที่ทำการศึกษาดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ด้านการศึกษาสภาพความต้องการของการนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับพระฮอนต้า เข็มมา (2553, หน้า 90) ที่ทำการศึกษาดำเนินงานกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล จังหวัดขอนแก่น พบว่า การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล จังหวัดขอนแก่น ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาโดยผู้บริหารได้วางแผนการดำเนินงานเป็นอย่างดี ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ กำหนดกิจกรรม วิธีการต่างๆ ในโครงการนิเทศอย่างชัดเจน โดยเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การวางแผนการนิเทศที่ดี จะเป็นตัวกำหนดกิจกรรม ปฏิทิน ผู้รับผิดชอบ อันจะส่งผลถึงการดำเนินการนิเทศที่ดี ซึ่งต้องมีการกำหนดโครงการให้ชัดเจนลงสู่แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับอุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์ (2559, หน้า 62) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด กลุ่ม 5 ชุนศึก พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ (2558, หน้า 73) ที่ทำการศึกษา แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการวางแผน การนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้นิเทศมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศภายใน ผู้รับการนิเทศให้ความร่วมมือ ในการนิเทศ ผู้บริหารกำกับติดตาม การนิเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กิจกรรมการนิเทศเป็นไปตาม แผนงาน เป็นลำดับขั้นตอนเหมาะสมกับสภาพของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพงศ์พี ปริदानนท์ (2555, หน้า 50) ได้ทำการศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและบุคลากรสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศร่วมกัน ทำให้ผล การประเมินเป็นไปตามเป้าหมายของการนิเทศ ครอบคลุมปัญหา และนำข้อมูลที่ได้จากการ ประเมินผลมาปรับปรุงพัฒนางานเพิ่มขึ้นตรงตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งทิพย์ ทานู (2558, หน้า 76) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า สภาพการนิเทศภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการประเมินผล การนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับวินัย บุญสินชัย (2555, หน้า 66) ที่ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในฝันจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับการดำเนินงาน

นิเทศภายในของผู้บริหารและครูโรงเรียนในฝันจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการนำเสนอผลการประเมินการนิเทศ จัดทำเป็นเอกสารรายงานผลการนิเทศและขยายผลไปยังภายนอกสถานศึกษา เพื่อการสร้างเครือข่ายการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 125) ที่ได้ทำการศึกษการพัฒนาแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการเผยแพร่และขยายผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านเทคนิคการนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนิเทศ ใช้เทคนิค วิธีการนิเทศที่เหมาะสม สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนได้ตรงจุด มีการเผยแพร่ความรู้ การอบรม การสัมมนา การระดมความคิดเห็น การสาธิตและสังเกตการสอน การนิเทศแบบต่างๆ เช่น การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับวรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 160) ที่ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 125) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านเทคนิคการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจัดทำสื่อและเครื่องมือนิเทศ ที่พัฒนาขึ้นจากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบวัด แบบประเมิน ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ เพื่อช่วยในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 160) ที่ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านสื่อและเครื่องมือการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 125) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยนำแนวทางพัฒนา มาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ เน้นการทำงานเป็นระบบ เนื่องจาก การจะดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้นั้น บุคลากรทุกท่านจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการนิเทศ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกัน บนเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกันได้ ต้องศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจาก ประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า บุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่งานเกี่ยวกับการจัดการ กระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ นั้นหมายความว่า บุคลากรทางการศึกษาจะต้องมีความรู้ความ เข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศ จึงจะสามารถนำความรู้มาร่วมอภิปรายเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาใน การปฏิบัติงานร่วมกันได้ โดยจะต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเนื่องจาก ข้อมูลในปัจจุบันมีความหลากหลาย และค่อนข้างเยอะ การที่นำเทคโนโลยีมาช่วยประมวลผลข้อมูล จะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารและครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจาก ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า การวิเคราะห์ข้อมูลทุกอย่างควรให้คุณครูหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับฟังและเสนอความเห็น ร่วมช่วยวิเคราะห์จะได้ข้อมูลที่ลึก และหลากหลายมาก ขึ้น จะต้องเน้นการสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกรายวิชา และสรุปเป็น รายงานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เนื่องจาก ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์จะเป็นผลสะท้อนของการ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี ถ้าการนิเทศภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพเป็น ระบบย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงควรสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกสิ้นปีการศึกษา และระบุลงในตัวชี้วัดความสำเร็จในการนิเทศภายในของสถานศึกษา เนื่องจาก การนิเทศภายในสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จลงไปในนิเทศภายในสถานศึกษาย่อมจะทำให้ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา คำนึงถึงความสำคัญและตระหนักถึงการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะ การนิเทศภายในสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหา และความต้องการจึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ผู้บริหารและบุคลากรจึงต้องทำความเข้าใจข้อมูลต่างๆ สภาพของงาน ความต้องการ ทำการสรุปวิเคราะห์งานให้รอบด้านก่อนจึงจะ สามารถวางแผนการนิเทศต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนคติมา พงษ์พรม (2558, หน้า 75) ที่ได้ศึกษา

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาให้ครูผู้สอนในเรื่องการนิเทศ และผู้บริหารควรเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของโรงเรียนทุกขั้นตอน

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมาย และเกิดประสิทธิภาพต้องมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม เนื่องจากระยะเวลาการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญไม่ควรเร่งรีบดำเนินการหรือดำเนินการเนิ่นนานเกินไปเพื่อคุณภาพของข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน วิเคราะห์วางแผนงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดเตรียมขึ้น จัดทำปฏิทินการนิเทศภายในเป็นรายสัปดาห์ รายเดือนที่ชัดเจน จากประสบการณ์ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า เพื่อให้การดำเนินการนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตามวัตถุประสงค์ ควรจัดทำปฏิทินให้ชัดเจนถึงการดำเนินกิจกรรม ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดทำคู่มือการนิเทศพร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล การนิเทศของสถานศึกษา โดยระบุตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศให้ชัดเจน เนื่องจากคู่มือการนิเทศเป็นแนวทางในการนิเทศภายใน เพื่อให้ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เลือกใช้วิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับเรื่องการนิเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา เนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะสามารถทำให้บุคลากรทางการศึกษาได้ฝึกลงมือปฏิบัติ ได้ทราบถึงประโยชน์ แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในอย่างเป็นรูปธรรม และต้องตรวจสอบ ประเมินผลคู่มือการนิเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะ การวางแผนการนิเทศที่ดี เกิดจากผู้บริหาร จะต้องดำเนินการตั้งแต่ จัดทำโครงการนิเทศ กำหนดกิจกรรม แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ นำโครงการลงสู่แผนปฏิบัติการ จัดสรรงบประมาณ จึงจะสามารถปฏิบัติการนิเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มพูล ร่มศรี (2558, หน้า 135) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ว่า ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศภายใน แล้วดำเนินการวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนการนิเทศให้ต่อเนื่อง ละเอียด ชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณไว้ให้ชัดเจนเพียงพอ

2.3 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการนิเทศ

ภายในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยรู้หน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน สร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ กำหนด วัน เวลา สถานที่ ให้เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา กำหนดแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ผู้นิเทศได้ทราบถึงปฏิทินการนิเทศและวิธีการนิเทศ เนื่องจาก การกำหนดแนวทาง กำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่ชัดเจนจะทำให้การนิเทศภายในเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด จัดการประชุมหรือพูดคุยหลังการจัดกิจกรรมการนิเทศโดยทันที จัดให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จัดกลุ่มสนทนาวิชาการภายในสถานศึกษาหรือเชิญวิทยากร ภายนอกมาเป็นผู้นำในการสนทนาวิชาการ มีโครงการอบรมพัฒนาผู้นิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารประชุมชี้แจงให้บุคลากรทุกคนเข้าใจบทบาทของตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงานนิเทศภายใน เนื่องด้วย ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประชุมทำความเข้าใจให้กับคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ทำให้คณะครูและบุคลากรไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ จึงขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ จึงจำเป็นต้องแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้ที่ได้รับ แต่งตั้งจะสามารถ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แทนผู้บริหารในบางเวลา และโอกาสที่เหมาะสม จัดครูเข้าร่วมกลุ่มการทำงานตามความสามารถและความถนัด ส่งเสริม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีในการปฏิบัติงาน เพราะคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาจะเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ตามแนวทางที่ได้กำหนด ร่วมกันตรวจสอบการปฏิบัติการนิเทศ รับทราบปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศแล้วนำปัญหาความต้องการมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ทำการนิเทศในสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร ซึ่งจะต้องปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการตามขั้นตอนของการนิเทศภายในเองทุกกระบวนการ ซึ่งสอดคล้องกับศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ (2558, หน้า 86) ที่ทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และได้เสนอแนวทางพัฒนา คือ ควรปฏิบัติงานนิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้ ดำเนินการนิเทศ ภายในอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง และต้องมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การนิเทศภายในทุกขั้นตอน

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สนับสนุนบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ เนื่องจากการประเมินผล จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะเป็นแนวทางที่จะพัฒนาการนิเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน ตั้งแต่สรุปผล วิเคราะห์ผล ที่ได้จากการ ปฏิบัติงานนิเทศเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา และนำปัญหา อุปสรรคร่วมกัน หาแนวทางแก้ไข การประเมินผลจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการนิเทศนำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรในหลายๆรูปแบบ และหลายช่องทาง เนื่องด้วยในปัจจุบันการประเมินผลการนิเทศ

ผู้นิเทศสามารถนำเสนอผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยทั้ง Facebook Line Google Drive Website ผู้รับการนิเทศจะสามารถเข้าถึงผลการนิเทศได้ถูกต้องและรวดเร็ว การติดตามของผู้บริหารต้องติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ควรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ประเมินผลก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จ โดยวางแผนการประเมินให้ครอบคลุมทั้ง 3 ระยะ เนื่องจากการประเมินผลที่ดีควรประเมินผลให้ครบวงจร ด้วยการประเมินทั้ง 3 ระยะ โดยประเมินผลก่อนดำเนินงาน เพื่อประเมินความต้องการการนิเทศภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นของผู้รับการนิเทศ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินระหว่างดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของการนิเทศภายในสถานศึกษา นำสารสนเทศเบื้องต้นไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสสำเร็จตามเป้าหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา ประเมินหลังการดำเนินงานเสร็จ เพื่อศึกษาความยั่งยืนของผลลัพธ์ตลอดจนการบรรลุจุดหมายในเชิงผลกระทบของการนิเทศภายในสถานศึกษา แล้วจัดทำแบบประเมินผลก่อนการดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการประเมินทุกครั้ง นำผลทุกระยะของการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น ควรมีการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ และต่อเนื่อง เพราะการกำกับ และติดตามการปฏิบัติงานจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นแล้วใช้ข้อมูลเหล่านั้นแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผลงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด แล้วจึงจัดประชุมชี้แจงผลที่ได้จากการปฏิบัติการนิเทศต่อผู้รับนิเทศตามแผนงาน ประเมินความคิดเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ ประเมินกระบวนการนิเทศการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้คณะครูหรือผู้รับการนิเทศร่วมสรุปและประเมินผลการนิเทศภายในร่วมกันหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาร่วมประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะว่า การจัดประชุมชี้แจงโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ผู้นิเทศและผู้รับนิเทศจะได้เข้าใจถึงหลักการหรือแก่นแท้ของความรู้ในการนิเทศภายในสถานศึกษาและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุด ทางผู้บริหารหรือสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา Application สำหรับรายงานผลการนิเทศ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับข้อมูลประเมินผล รายงานผลต่างๆ ทั้งนี้เป็นเพราะ การประเมินผลเป็นขั้นตอนการตัดสินใจผลการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาใช้ในการประเมินผลทุกขั้นตอน เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น การดำเนินการนิเทศภายในควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในสถานศึกษา จึงจะทำให้สามารถพัฒนางานและแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับชญาภาญ์ ศรีเนตร (2558, หน้า 102) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ด้านการประเมินผล ควรตรวจสอบปัญหาและอุปสรรค

ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศมีการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการนิเทศ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานผลการประเมินการนิเทศภายในให้ถูกต้องและเป็นระบบ

2.5 ด้านการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาใกล้เคียงถึงผลการนิเทศรวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา เนื่องจากการจัดกิจกรรมหรือการสัมมนาเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิด วิเคราะห์เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาในครั้งต่อไป โดยนำผลการนิเทศจัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่อย่างเป็นรูปธรรมในหลากหลายช่องทางโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยในการเผยแพร่เพื่องานต่อการเข้าถึงผลการนิเทศ เนื่องจากการเผยแพร่ผลการนิเทศภายในสถานศึกษาจะสามารถทำให้กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่สนใจ หรือสำนักงานเขตพื้นที่ นำเป็นไปตัวอย่างให้กับหลายๆสถานศึกษาได้แนวทางในการพัฒนาต่อยอดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษาพาบุคลากรไปศึกษานอกสถานที่โรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนพระราชทาน เพื่อให้ครูได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถขยายผลต่อในสถานศึกษาตนเองได้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาสู่สาธารณชน เพราะการประชาสัมพันธ์จะทำให้เกิดกลุ่มเครือข่ายที่จะร่วมกันพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา จะทำให้เกิดแนวทาง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งานการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบใหม่ สังเคราะห์นวัตกรรมและผลที่เกิดจากการนิเทศภายในที่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากหลังสิ้นสุดการนิเทศภายในสถานศึกษาทางผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องร่วมกันสังเคราะห์วิธีการ เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรมที่ทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จแล้วนำไปเผยแพร่ จะทำให้สถานศึกษาอื่นๆ ได้ประโยชน์จากการนิเทศภายในของสถานศึกษา และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขยายผล เผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวางแผนนำผลการนิเทศไปพัฒนาต่อยอด ร่วมมือกับทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นฐาน นำผลการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ อาจเป็นเพราะ ผู้รับการนิเทศบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องนำผลจากการนิเทศภายในสถานศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศกระตือรือร้นและตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะ ผลการนิเทศส่วนใหญ่ไม่ได้นำผลมาพัฒนา ขยายผลต่อยอด ได้ผลนิเทศมาแล้วผู้บริหารไม่ได้หาแนวทางพัฒนาหรือแก้ปัญหาจากผลการนิเทศนั้น จึงทำให้ผู้รับการนิเทศไม่เห็นความสำคัญและไม่ยอมรับการนิเทศ ผู้บริหารจึงควรขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดให้ผู้รับการนิเทศหรือผู้นิเทศนำผลไปพัฒนาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับเฉลียว นัยนา (2550,

หน้า 36) ที่ว่าควรมีการสรุปผลการนิเทศภายใน และแจ้งผลการสรุปและข้อมูลจากการนิเทศให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ และควรมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

2.6 ด้านเทคนิคการนิเทศ มีแนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา โดยงานวิจัยควรนำมาใช้แก้ปัญหาได้จริงและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะว่า การวิจัยที่ทำในบริบทของชั้นเรียน และมุ่งนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตน เป็นการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูให้ไปสู่ความเป็นเลิศ และมีอิสระทางวิชาการ นี่คือนโยบายสูงสุดในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การอบรม มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ทักษะ และเจตคติ เสริมความรู้ใหม่ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สาธิตการเรียนรู้หรือศึกษาเลียนแบบจากผู้เชี่ยวชาญ เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาบรรยาย การทำวิจัยในชั้นเรียน ช่วยครูปรับปรุงการสอน ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ปฏิบัติร่วมกัน บนวัตถุประสงค์เดียวกัน เพราะว่า ความรู้พื้นฐานของการทำวิจัย เทคนิคและวิธีการจัดการวิจัย จะส่งผลทำให้ครูมีความรู้และเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัย อันจะนำความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ ส่งเสริมครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม พัฒนา เทคนิคกระบวนการการนิเทศ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ สามารถขอคำปรึกษา คำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพราะว่า ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ที่ศึกษาแสวงหาวิธีการ กระบวนการที่เหมาะสมที่สุดมาแนะนำให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สามารถดำเนินกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพบริบท ทรัพยากรของสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย กิจกรรมเยี่ยมชั้นเรียน กิจกรรมให้คำปรึกษาแนะนำ กิจกรรมการให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ มีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ประเมินความคิดเห็น ประเมินกระบวนการนิเทศ มีการประชุมการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำ เนื่องจาก การพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา เทคนิคการนิเทศเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้นิเทศจะต้องคำนึงและมุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และพัฒนาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มพูล รมศรี (2558, หน้า 213) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และให้แนวทางพัฒนาเทคนิคการนิเทศ คือ ควรใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย และเป็นทางบวก โดยการให้คำชมเชย ให้กำลังใจ ไม่ตำหนิตีติเตียน ควรมีการนิเทศทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ เช่น การประชุม อบรม เยี่ยมห้องเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับวรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 168) ที่ทำศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และให้แนวทางพัฒนา

เทคนิคการนิเทศ คือ จัดประชุมปรึกษาหารือ เตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน ประชุมปฏิบัติการ สัมมนา การสนทนาวิชาการ การศึกษาดูงาน และการเยี่ยมชั้นเรียน

2.7 ด้านสื่อและเครื่องมือนิเทศ แนวทางการพัฒนา ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้
ให้หน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริม ให้ความรู้ ในเรื่องการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ สนับสนุนเกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ ที่ใช้ในการนิเทศอย่างถูกต้องและเหมาะสม ขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศ เช่น ศิษยานิเทศก์ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อ เครื่องมือ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการใช้สื่อ เครื่องมือที่หลากหลายมากขึ้น วิเคราะห์เนื้อหา และความสอดคล้องของสื่อที่มีอยู่ให้ตรงกับเป้าหมายในการพัฒนา หรือเป้าหมายในการนิเทศ ทดลองใช้สื่อและเครื่องมือในสถานศึกษาและใช้จริงแล้วปรับปรุง พัฒนาไปพร้อมกัน ประเมินผลสื่อและเครื่องมือ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครั้งต่อไป เพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ สามารถร่วมมือกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาสื่อและรูปแบบการเรียนการสอน จัดประชุม สัมมนา ให้ความรู้ในการผลิตการใช้สื่อการสอน ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในปัจจุบัน กำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และประชุมรายงานผลการประเมินให้ครูได้รับทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศประกอบการประเมิน เพราะว่าผู้บริหารในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการนิเทศภายใน มีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศ ฉะนั้นความเอาใจใส่ของผู้บริหารจึงมีผลต่อบรรยากาศ และสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องมีการประชุมสรุปการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประจำและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวรรณพร สุขอนันต์ (2550, หน้า 160) ที่ทำศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และให้แนวทางพัฒนา สื่อและเครื่องมือนิเทศ คือ มีการกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ ความสอดคล้องของสื่อ การทดลองใช้ และการประเมินสื่อ ยังสอดคล้องกับเพิ่มพูล รมศรี (2558, หน้า 213) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และให้แนวทางพัฒนาสื่อและเครื่องมือนิเทศ คือ ควรจัดหาหรือจัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศภายใน มีสื่อและเครื่องมือที่หลากหลาย พัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการสร้าง การพัฒนา การฝึกใช้สื่อและการจัดทำเครื่องมือการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านนโยบาย โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อเป็นการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรและผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาให้การนิเทศเป็นวิถีปฏิบัติที่ดี หรือนวัตกรรม และนำไปเผยแพร่ต่อไป
2. ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านองค์กร โดยผู้บริหารควรดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันและทำอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ดี นำผลสรุปการประเมินการนิเทศมาวิเคราะห์ผล เปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา และนำไปปรับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของผลการนิเทศ
3. ผลจากการวิจัยนำไปพัฒนางานด้านบุคลากร โดยผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิคการนิเทศที่หลากหลาย ทั้งจัดประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน และกำกับติดตามการนิเทศภายในทุกขั้นตอน ตามกระบวนการนิเทศ ให้ครูได้สำรวจตนเอง และนำเสนอสภาพปัญหาของตนเองในที่ประชุมและร่วมกันวางแผนแก้ไข ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของบุคลากรในสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ส่งเสริมให้ครูได้สร้างสื่อการนิเทศที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ เช่น การใช้ Clip Video, Meet, YouTube Live, Facebook Live Website เพื่อการศึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41
2. ควรศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผลการนิเทศภายในประสบผลสำเร็จ
3. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กรรทอง จิรเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ. (2552). **การเสริมสร้างประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2555). **การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- การอาชีวศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการ. (2556). **แนวทางการนิเทศภายใน ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- เกรียงศักดิ์ เรืองแสง. (2550). **การศึกษาระดับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชินบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในบรมราชูปถัมภ์.
- เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, สำนักงาน. (2558). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีงบประมาณ 2558-2561)**. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, สำนักงาน. (2557). **การพัฒนาคนในบริบทประชาคมอาเซียน: รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี 2557**. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ.
- จิณห์ธัญ อนุพัทธ์. (2551). **การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- แจ่มนภา ล้ำจุมจัง. (2559). **แนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในแบบชี้แนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เฉลียว นัยนา. (2550). กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่สรวย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ชญาภาญจ ศรีเนตร. (2558). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวันธร รุ่งรัตน์. (2558). แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา อำเภอไพศาลี สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ชารี มณีศรี. (2548). การนิเทศการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

ทัศนิกา โพธิ์คำ. (2556). การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ทัศนิตา พงษ์พรหม. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา.

ทองใบ ทองมาก. (2555). รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็ก.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ธัญพิชชา อุดเป้ง. (2556). การนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ธารทิพย์ ด้ายศ. (2561). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี
เขต 3. ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นพพงศ์ คงประจักษ์. (2556). การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2550). **จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: แสงดาว.

เบญจพร พรหมเพชร. (2555). **การนิเทศงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การนิเทศการสอน**. สงขลา: นำศิลป์.

ปาตีเม๊าะ อีแด. (2552). **กระบวนการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กตามทัศนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

พงศ์พี ปรีตานนท์. (2555). **การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก วันที่ 22 กรกฎาคม 2553 หน้า 1-3.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก วันที่ 19 สิงหาคม 2542 หน้า 1-23.

พระฮอนด้า เข้มมา. (2553). **การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประภัสสรวิทยา วัดศรีนวล จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัชรี ศานติอาวรรณ. (2552). **สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावางอำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัทธธีรา โยธราช. (2559). **การดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เพิ่มพูล ร่มศรี. (2558). **การพัฒนาแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- เมธินี สะไร. (2560). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. การค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ยะลา.
- รัชนิกร วงศ์สะอาด. (2557). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราณี กุญรัมย์. (2553). ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
สงขลา: นาคีศิลป์.
- รุ่งทิพย์ ทานู. (2558). สภาพการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วรรณดี สุธาพานิชย์. (2557). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วรรณพร สุขอนันต์. (2550). รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- วันวิสาห์ ไชยชนะ. (2560). กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนสะเมิงพิทยาคม จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- วินัย บุญสินชัย. (2555). การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนในฝันจังหวัดร้อยเอ็ด.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- วีระศักดิ์ ชมภูคำ. (2550). การนิเทศการศึกษา. เชียงใหม่: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศรันย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์. (2558). แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาด

เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การศึกษา

ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ศศิธร กองกาญจน์. (2556). บทบาทของผู้บริหารต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน

สถานศึกษาในสหวิทยาเขตระยอง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.

งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2556). รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบาย

ด้านการศึกษารัฐบาล ประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สมคิด หารินไสล. (2550). การปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาจังหวัดหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สัณชัย พูลสุข. (2556). การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัดนครศรีธรรมราช. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

สายัณห์ ตรีอุดม. (2550). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของบุคลากรในส่วนงาน

สนับสนุนทางการศึกษา กรณีศึกษา : วิทยาลัยการอาชีพบ้านแพ้ว. สมุทรสาคร:

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร.

อรรถพล ปิ่นม้น. (2550). ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

อุทัยรัตน์ แสงพระจันทร์. (2559). การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จังหวัด กลุ่ม 5 ชุมนศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

Beach, D. M. & Reinhartz, J. (2000). Supervisory Behaviors that Effect School

Climate. Montreal, Canada: Quebec.

- Glickman, C. D. (1980). **Developmental Supervision : Alternative Practice for Helping Teachers Improve Instruction**. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Grant, A. M. (2012, August). Australian Coaches Views on Coaching Supervision : A Study with Implications for Australian Coach Education, Training and Practice. **International Journal Of Evidence Based Coaching and Mentoring**, 10(2), 17-33.
- Harris, B. M. (1985). **Supervisory Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Mogan, D. W. (1970, September). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 608-609.
- Lee, C. M. (1996, August). Incident of Supervisory Function of Principals in Southeaster New. **Dissertation Abstracts International**, 35(7), 1225-A.
- Moore, W. G. (2000, June). The Supervision and Evaluation of High School Principals as Described by Central Office Administrators. **Dissertation Abstracts International**, 61(8), 112.
- Rick, B. L. (1996, February). Professions Development and Burnout for Social Workers in Private Practice. **Dissertation Abstracts International**, 34(2), 164.
- Silva, D. Y., & Dana, N. F. (2001, December). Collaborative Supervision in the Professional Development School. **Dissertation Abstracts International**, 16(2), 45-A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
ตอนที่ 3 ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
3. ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพและปัญหาที่เป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวอภิชญา ทิพย์พิมพ์วงศ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความของแต่ละข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ

ตัวท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 25-35 ปี

☐ 36-45 ปี

☐ 46-55 ปี

☐ 56 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ 1-5 ปี

☐ 6-10 ปี

☐ 11-15 ปี

☐ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น ที่แท้จริงของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา					
1	แต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบัน ของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหาร ครู ให้ความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา					
3	ประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน					
4	สถานศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศอย่างเป็นระบบ					
6	ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล					
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่สำรวจ					
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศให้ความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ					
9	ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน					

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
10	วิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลิต และกระบวนการ					
	การวางแผนการนิเทศ					
11	สถานศึกษาประชุมรับทราบปัญหาและความต้องการในการนิเทศ					
12	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ อย่างชัดเจน					
13	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ใน การดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา					
14	วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษา เพื่อวางแผน การนิเทศภายในสถานศึกษา					
15	กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของ สถานศึกษา					
16	ประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมอบหมายงานตรง ความสามารถของผู้นิเทศ					
17	กำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
18	จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายใน สถานศึกษาเป็นปัจจุบัน					
19	สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา					
20	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการ อย่างเป็นระบบ					
	การปฏิบัติการนิเทศ					
21	จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
22	กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายใน สถานศึกษา					
23	ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา					
24	ผู้รับนิเทศมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ					

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
25	บรรยากาศเป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ					
26	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา					
27	ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหา การนิเทศ					
28	มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละ กิจกรรม เพื่อความเหมาะสม					
29	นิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่					
30	ปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
การประเมินผลการนิเทศ						
31	สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศ ภายในสถานศึกษา					
32	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศ ภายในสถานศึกษา					
33	มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน					
34	ประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
35	สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง					
36	ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการ เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
37	นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและ ปรับปรุงงานต่างๆ					
38	ประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง					
39	ประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
40	ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายใน สถานศึกษา					

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด					
41	จัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยน หรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา					
42	มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา					
43	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
44	ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
45	นำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุม สัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ					
46	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป					
47	จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง					
48	มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
49	ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
50	รวบรวมผลและสรุปจากการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน					
	เทคนิคการนิเทศ					
51	ผู้นิเทศคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ					
52	ใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศเหมาะสมกับเทคนิควิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา					
53	นิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา					

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
54	นิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ					
55	ผู้นิเทศพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน					
56	ผู้นิเทศใช้ศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ น่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ					
57	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
58	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ารับการอบรม พบปะ พูดคุย ปรึกษากันทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ					
59	ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาจากผู้รับการนิเทศ					
60	สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)					
	สื่อและเครื่องมือนิเทศ					
61	ผู้นิเทศออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในสถานศึกษา					
62	ผู้นิเทศทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
63	สถานศึกษารับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร					
64	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ตรงกับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ					
65	ผู้นิเทศใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ					
66	ผู้นิเทศสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือและการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
67	ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ					
68	ผู้นิเทศใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาได้เหมาะสม					
69	ผู้นิเทศนำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน					
70	สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป					

ตอนที่ 3 ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น ที่แท้จริงของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา					
1	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษา					
2	ผู้บริหาร ครู ขาดความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารไม่มีการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน					
4	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศไม่เป็นระบบ					
6	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์ และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล					
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพที่สำรวจ					
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ให้ความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ					

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
9	ผู้บริหารไม่ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน					
10	ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ					
การวางแผนการนิเทศ						
11	สถานศึกษาขาดการประชุมรับทราบสภาพในการนิเทศ					
12	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจน					
13	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา					
14	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสถานศึกษา เพื่อวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
15	สถานศึกษาไม่กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
16	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมอบหมายงานตรงความสามารถของผู้นิเทศ					
17	สถานศึกษาไม่กำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
18	สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน					
19	สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
20	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการไม่เป็นระบบ					
การปฏิบัติการนิเทศ						
21	สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา					

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
22	สถานศึกษาไม่กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา					
23	สถานศึกษาไม่ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
24	ผู้รับนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ					
25	บรรยากาศในการนิเทศภายในไม่เป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ					
26	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการกำกับ ติดตาม ดูแลให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา					
27	ผู้บริหารไม่ได้ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ					
28	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ให้ความสำคัญยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเหมาะสม					
29	สถานศึกษาขาดการนิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่					
30	สถานศึกษาไม่ปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ					
การประเมินผลการนิเทศ						
31	สถานศึกษาไม่สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
32	สถานศึกษาไม่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
33	สถานศึกษาไม่มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน					
34	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
35	สถานศึกษาไม่สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง					

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
36	สถานศึกษาไม่ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย					
37	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ					
38	สถานศึกษาขาดการประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
39	สถานศึกษาขาดการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
40	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา					
การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด						
41	สถานศึกษาไม่จัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยน หรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา					
42	สถานศึกษาไม่มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา					
43	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
44	สถานศึกษาไม่ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา					
45	สถานศึกษาไม่นำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ					
46	สถานศึกษาไม่นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป					
47	สถานศึกษาไม่จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง					
48	สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
49	สถานศึกษาไม่ได้ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา					

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
50	สถานศึกษาไม่มีการรวบรวมผลและสรุปจากการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน					
	เทคนิคการนิเทศ					
51	ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ					
52	ผู้นิเทศใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศไม่เหมาะสมกับเทคนิควิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา					
53	สถานศึกษาขาดการนิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ ไม่มีวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และไม่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา					
54	สถานศึกษาไม่มีการนิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ					
55	ผู้นิเทศขาดการพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน					
56	ผู้นิเทศไม่มีศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถสร้างความมั่นใจ และไม่ได้ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ					
57	สถานศึกษาไม่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
58	ผู้บริหารไม่ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ารับการอบรม พบปะ พูดคุยปรึกษากันทางวิชาการ					
59	ผู้บริหารขาดการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาจากผู้รับการนิเทศ					
60	ผู้บริหารไม่สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)					
	สื่อและเครื่องมือนิเทศ					
61	ผู้นิเทศขาดการออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในสถานศึกษา					
62	ผู้นิเทศไม่ทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา					
63	สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร					

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
64	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ					
65	ผู้นิเทศขาดการใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ					
66	ผู้นิเทศขาดการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ และการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา					
67	ผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ					
68	ผู้นิเทศไม่ใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษา					
69	ผู้นิเทศไม่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน					
70	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง ทุกคำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบหรือความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ต่อไป

จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวอภิขญา ทิพย์พิมพ์วงศ์
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑. ผู้ให้สัมภาษณ์.....
 ตำแหน่ง.....
 สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 สถานที่ในการสัมภาษณ์.....

1. ด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

1.2 จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรด้านข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุด คือ สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการ นิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.74)

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาในประเด็นดังกล่าว อย่างไร

Sample

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ

2.1 จากสภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยที่สุด คือ จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.71)

2.2 จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรด้านการวางแผนการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.76)

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาในประเด็นดังกล่าว อย่างไร

สมมติฐานที่ 1: การเพิ่มขนาดของตัวอักษรจะส่งผลให้ความเร็วในการอ่านลดลง

3.1 จากสภาพการณ์เทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
1 จังหวัดกำแพงเพชรด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
= 3.45, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพน้อยคือ ประชุม หรือ
การจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ ($\bar{x}$ = 3.14, S.D. = 0.74)

3.2 จากปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรด้านการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยปัญหามากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.81)

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ท่านมีแนวทางในการพัฒนาในประเด็นดังกล่าว อย่างไร

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

1. สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา								
1	แต่งตั้งคณะทำงาน ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหาร ครู ให้ความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	ประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์ และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการที่สำรวจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศให้ความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
9	ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	วิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การวางแผนการนิเทศ									
11	สถานศึกษาประชุมรับทราบปัญหาและความต้องการในการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	แต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	กำหนดโครงการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	ประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์และมอบหมายงานตรงความสามารถของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	กำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	จัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
	การปฏิบัติการนิเทศ								
21	จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	กำหนดวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดของ การนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	ปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนการนิเทศที่กำหนด ไว้ในแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	ผู้รับนิเทศมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมินการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	บรรยากาศเป็นกันเองระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับ การนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล ให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานนิเทศ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	ประชุม หารือ หลังการจัดการนิเทศภายใน สถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	มีความยืดหยุ่นในการดำเนินการนิเทศภายใน สถานศึกษาในแต่ละกิจกรรม เพื่อความเหมาะสม	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	นิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	ปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	การประเมินผลการนิเทศ								
31	สร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์ การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
33	มีการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	ประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	ประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	ประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	ประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	ตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด									
41	จัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยน หรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	มีการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
44	ยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี ในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45	นำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลาย รูปแบบ เช่น การประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	นำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไป ปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	จัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับ ผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบ การนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49	ระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	รวบรวมผลและสรุปจากการขยายผล เผยแพร่ และ ต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศ ภายใน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
เทคนิคการนิเทศ									
51	ผู้นิเทศคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการ แก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52	ใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศเหมาะสมกับเทคนิค วิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
53	นิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54	นิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและ ความต้องการของผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
55	ผู้นิเทศพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
56	ผู้นิเทศใช้ศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ น่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจกับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
57	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
58	ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ารับการอบรม พบปะ พูดคุย ปรึกษากันทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
59	ระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาจากผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
60	สนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
สื่อและเครื่องมือนิเทศ									
61	ผู้นิเทศออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
62	ผู้นิเทศทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
63	สถานศึกษารับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรมพัฒนาบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
64	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ตรงกับวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
65	ผู้นิเทศใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
66	ผู้นิเทศสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้รับการ นิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ และการประเมินผลการ นิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
67	ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและ เครื่องมือการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
68	ผู้นิเทศใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายใน สถานศึกษาได้เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
69	ผู้นิเทศนำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือ การนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
70	สรุปผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศกับผู้รับ การนิเทศเพื่อพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

2. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา								
1	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทำหน้าที่ศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหาร ครู ขาดความร่วมมือในการสำรวจสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารขาดการประชุมชี้แจงให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกำหนดขอบข่ายในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในการปฏิบัติงานนิเทศไม่เป็นเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความสมบูรณ์และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	จัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่สอดคล้องกับสภาพที่สำรวจ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา แก่ผู้รับนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารไม่ประมวลทางเลือกในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อกำหนดทิศทางในการนิเทศภายใน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
10	ขาดการวิเคราะห์มาตรฐานสถานศึกษาด้านปัจจัย ผลผลิต และกระบวนการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	การวางแผนการนิเทศ								
11	สถานศึกษาขาดการประชุมรับทราบสภาพในการ นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการนิเทศ ภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	สถานศึกษาขาดการแต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศภายในและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการ ดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	สถานศึกษาขาดการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของ สถานศึกษา เพื่อวางแผนการนิเทศภายใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษาขาดการกำหนดโครงการนิเทศภายใน ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และมอบหมายงานตรงความ สามารถของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษากำหนดปฏิทินกิจกรรม รายละเอียด เป้าหมาย ตัวบ่งชี้ความสำเร็จในการนิเทศภายใน สถานศึกษาไม่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษาขาดการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือ ในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำ แผนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
20	ผู้นิเทศสรุปผลการวางแผนและกำหนดทางเลือก ในการดำเนินการไม่เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การปฏิบัติการนิเทศ									
21	สถานศึกษาขาดการจัดประชุมเตรียมความพร้อม ก่อนการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษากำหนดวัน เวลา สถานที่และ รายละเอียดของการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	สถานศึกษาขาดการปฏิบัติงานตามแผนและ ขั้นตอนการนิเทศที่กำหนดไว้ในแผนการนิเทศ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	ผู้รับนิเทศขาดการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ประเมิน การนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	บรรยากาศในการนิเทศภายในไม่เป็นกันเอง ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการกำกับ ติดตาม ดูแล ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน นิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	ผู้บริหารไม่ได้ประชุมหารือ หลังการจัดการนิเทศ ภายในสถานศึกษาเพื่อแก้ปัญหาการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศไม่ให้ความยืดหยุ่นในการ ดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาในแต่ละ กิจกรรม เพื่อความเหมาะสม	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	สถานศึกษาขาดการนิเทศภายในเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	สถานศึกษาปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่ต่อเนื่องและไม่สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	การประเมินผลการนิเทศ								
31	สถานศึกษาขาดการสร้างความข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	สถานศึกษาขาดการส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	สถานศึกษาขาดการดำเนินการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา 3 ระยะ คือ ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างปฏิบัติงาน และ หลังการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	สถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงผลการประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	สถานศึกษาไม่สรุปผลการนิเทศให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	สถานศึกษาขาดการประเมินผลรวมของการนิเทศภายในสถานศึกษาตามโครงการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	สถานศึกษาขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและปรับปรุงงานต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษาขาดการประเมินผลความก้าวหน้าในการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	สถานศึกษาขาดการประเมินความพึงพอใจของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
40	สถานศึกษาขาดการตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
การขยายผล เผยแพร่ ต่อยอด									
41	สถานศึกษาขาดการจัดประชุม เวทีแลกเปลี่ยนหรือสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	สถานศึกษาขาดการขยายผลการนิเทศ โดยการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	สถานศึกษาขาดการนำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	สถานศึกษาขาดการยกย่อง และเชิดชูเกียรติผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45	สถานศึกษาขาดการนำผลการนิเทศที่เป็นเลิศไปเผยแพร่ในหลายรูปแบบ เช่น การประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ และอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	สถานศึกษาขาดการนำผลการประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงการนิเทศในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	สถานศึกษาขาดการจัดทำรายงานผลการนิเทศเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	สถานศึกษาขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
49	สถานศึกษาขาดการระดมความคิดเห็นจากครูในการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอดในการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	สถานศึกษาขาดการรวบรวมผลและสรุปจากการขยายผล เผยแพร่ และต่อยอด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
เทคนิคการนิเทศ									
51	ผู้นิเทศขาดการคิดค้นวิธีการนิเทศใหม่ๆมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52	ผู้นิเทศใช้สื่อและเครื่องมือไม่เหมาะสมกับเทคนิควิธีการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
53	สถานศึกษาขาดการนิเทศเป็นกลุ่มใหญ่ ไม่มีวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และไม่กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54	สถานศึกษาขาดการการนิเทศเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
55	ผู้นิเทศขาดการพัฒนาการนิเทศโดยทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
56	ผู้นิเทศไม่มีศิลปะในการพูด ด้วยความจริงใจ ไม่น่าเชื่อถือ ไม่สามารถสร้างความมั่นใจ และไม่ได้ให้กำลังใจกับผู้นิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
57	สถานศึกษาขาดการการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
58	ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ผู้นิเทศเข้ารับการอบรม พบปะ พูดคุย ปรึกษากันทางวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
59	ผู้บริหารขาดการระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาจากผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
60	ผู้บริหารขาดการสนับสนุนการทำวิจัยเชิง ปฏิบัติการในห้องเรียน (Action Research)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	สื่อและเครื่องมือนิเทศ								
61	ผู้นิเทศขาดการออกแบบ จัดทำสื่อและเครื่องมือที่ ใช้ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
62	ผู้นิเทศขาดการทดลองใช้เครื่องมือนิเทศก่อนการ นิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
63	สถานศึกษาไม่รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ในการนิเทศ เช่น สื่อ งบประมาณ การอบรม พัฒนาบุคลากร	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
64	สื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ไม่ตรงกับ วัตถุประสงค์และลักษณะการใช้งานในการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
65	ผู้นิเทศขาดการใช้สื่อ เครื่องมือ นวัตกรรมในการ ให้ความช่วยเหลือผู้รับการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
66	ผู้นิเทศขาดการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับ ผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเครื่องมือ และการ ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
67	ผู้รับการนิเทศไม่มีส่วนร่วมในการสร้างสื่อและ เครื่องมือการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
68	ผู้นิเทศไม่ใช้เครื่องมือการประเมินการนิเทศ ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
69	ผู้นิเทศขาดการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพต่อ การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
70	ผู้บริหารหรือผู้นิเทศขาดการสรุปผลการใช้สื่อและ เครื่องมือการนิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนา สื่อและเครื่องมือการนิเทศในครั้งต่อไป	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์

1. นายบำรุง กรตเพชร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลหนองบัว (เทพวิทยาคม)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. นายจำเนียร โลหะเวช ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคลองลาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
3. นายสันติ อินทร์สุธา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเขานางด้ม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
4. นายธีรพงษ์ เพชรสัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเขามะเกลือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
5. นายชูศักดิ์ น้อยทา ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดเทพสุทธาวาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
6. นายวันชัย ยิ่งรักษ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธารทหาร
(แสงสว่างอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
7. นายอรุณ อินแดน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้าน
กระดานหน้าแกล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
8. นายนพพร รัตนเวชสิทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสหชาติเศรษฐกิจวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
9. นายชัยทอง พันสนิท ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังมะเดื่อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
10. นายณัฐพงศ์ ทุมดี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนวัดหัวไร่ร่วม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
11. นางเย็นฤดี พูลพจน์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระงาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
12. นางสุภาวดี ขุนวิเศษ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังมะเดื่อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
13. นางประภาพร นาระ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเขามะเกลือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

14. นางเพ็ญศรี น้อยทา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดเทพสุทธาวาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
15. นางภานินี สุขโชคพานิช ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเขามะเกลือ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
จังหวัดกำแพงเพชร
16. นางสาวบุญนาค ฮวบสวรรค์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
17. นางสาวรัตนชนก รัตนภูมิศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ๒๕๖๕

โรงเรียนนาปลอกวิทยาคม
 วิชาที่.....
 วันที่...../...../.....
 เวลา.....

ที่ ศธ ๐๕๓๔/ว๒๒๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฯ คำกล่อม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวอภิชา ทิพย์พิมพ์วงศ์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทาง
 พัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ จังหวัด
 กำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
 ๒. เพื่อโปรดพิจารณา
 ๓. เพื่อพิจารณา
 ๔. เพื่อเห็นสมควร

งาน ๖/๑๑๓

รวบรวมและดำเนินการ

งาน ๖/๑๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๕๗๐ ๖๕๕๕ ต่อ ๑๗๘๐

โทรสาร ๐ ๕๕๗๐ ๖๖๔๔

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่ อว ๐๖๑๕ /ว ๑๔๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวอภิญา ทิพย์พิมพ์วงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ จังหวัด กำแพงเพชร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องขอข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน ดังนั้นจึง ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลภายในหน่วยงานของท่าน เพื่อใช้ประกอบในวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อ.วิมล

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ธีบุญวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๕๗๐ ๖๕๕๕ ต่อ ๑๗๘๐

โทรสาร ๐ ๕๕๗๐ ๖๕๑๘

ผู้ประสาน : นางสาวอภิญา ทิพย์พิมพ์วงศ์

โทร. ๐๘๓ ๓๑๙๓ ๑๙๕

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอภิชญา ทิพย์พิมพ์วงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	13 ธันวาคม 2533
ภูมิลำเนา	อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษา โรงเรียนตากพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก
พ.ศ. 2557	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
พ.ศ. 2568	ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2557	ครูผู้สอน โรงเรียนนาบ่อคำพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
พ.ศ. 2559	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3
พ.ศ. 2562-ปัจจุบัน	ครู อันดับ คศ.1 โรงเรียนบ้านทุ่งทอง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3